

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN
JULKAISU

- 1 Luonto ja ihminen
- 2 Kymintehtaan spriitehdas jälleen käynnissä
- 6 Työturvallisuuskertomus
- 7 Tervetulleita automaatteja
- 8 Hitsaus ja työturvallisuus
- 10 Nynäsin kartano
- 14 Puutarhaop. Eeva-Kaisa Airaksinen: Koristepensaista
- 16 Tehtaanlääkäri: Lääkintävoimistelusta
- 17 Voikkaan tehdas ylivoimainen voittaja yhtymän mestaruuskilpailuissa
- 20 Sosionomi Keijo Jokiranta: Talvella tapahtunutta
- 22 Leijona-ritareita
- 23 Pitkäaikaisesti palvelleita
- 24 Merkkipäiviä
- 27 Manan majoille
- 28 Ammattikoulun juhluvuoden stipendit

Takakansi:

Toimituksen tuoilta

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

TOIMITUS: VASTAAVA TOIMITTAJA: VEIKKO TALVI - TOIMITUSSIHT.: HELI KYLLÖNEN - KIRJAPAINO: KOUVOLAN KIRJA- JA KIVIP.

Kevättalven valoa ja varjoa Kuusankosken äärellä

Vuoden 1957 jälkeen yhtiömme tuotantoluvuissa ei ole esiintynyt sulfiittiväkiä eli teollisuusspriitä. Sen valmistaminen lopetettiin silloin kannattamattomana. Nytemmin tilanne on siinä määrin muuttunut, että spriitehdas on pantu jälleen käyntiin. Sitä ennen tehdas on kuitenkin perusteellisesti uusittu ja koneistoa laajennettu, samoin menetelmää on entiseen verrattuna parannettu. Tehtaan vuosituotannoksi arvioidaan 7 000 tonnia spriitä. Koko tuotannon ostaa Oy Alkoholiliike Ab, joka myy siitä pääosan ulkomaille.

Kuusankosken tehtaiden tapaturmatilastot viime vuodelta osoittivat suuntausta parempaan päin. Tämä johtunee paitsi tehokkaasta turvallisuustoiminnasta yhä useampien yhtiöläisten valvutuksesta asenteesta tapaturmien torjuntatyötä kohtaan. Esimerkkinä aivan yksityiskohtiin ulottuvista turvallisuustoimenpiteistä kerrotaan lehdessämme hitsauksesta ja sen yhteydessä käytettä-

vistä suojavälineistä ja -menetelmistä.

Nynäsin kartanon päärakennus ja lähiympäristö ei ole enää pariinkymmenen vuoteen kuulunut yhtiöllemme. Kartano on nyt kuitenkin joutunut huomion kohteeksi, kun kartanon varastoituna ollut arvokas irtaimisto on vedetty päivänvaloon. Osa kauniista tyylikalustoista on sijoitettu Voikkaan virkamiesklubille ja loput on Heinolan kaupungin kotiseutu- ja museolautakunnan pyynnöstä tallennettu Heinolan museoon, jossa tahdotaan vaalia tämän historiallisen kartanon kulttuuriperinteitä. 1930-luvulla yhtiön toimesta päärakennus entistettiin Muinaistieteellisen toimikunnan valvonnan alaisena ja kartanoon hankittiin lähiseudun kartanoista arvokas irtaimisto. Näin kunnostettuna kartanosta tuli museonähtävyys, mutta pian tämän jälkeen tämä kulttuurisävytys joutui sodan seurausten jalkoihin ja kartano lähiympäristöineen lahjoitettiin Suomen Punaiselle Ristille.

Luonto ja ihminen

Lehdessämme on useaan otteeseen kirjoitettu luonnonsuojelusta ja maisemanhoidosta. Asiaa on käsitelty etupäässä tehdasseudun ja sen asukkaiden näkökulmasta. Olemme voineet todeta, että ensi ajattelemalta sellaiset toistensa täydellisiltä vastakohdilta kuulos-tavat kuin tehdas ja luonto ovat ajan mukana ja ihmiskäden autta-mana siinä määrin lähestyneet toisiaan, että ne useinkin muodos-tavat ehjän kokonaisuuden. Tietenkin kosken kuohut ovat vaimen-neet, eikä rantojen kasvillisuus ulotu villin rehevänä veden rajaan saakka ottaaksemme läheisen esimerkin. Mutta siellä, mihin asu-tus on levinnyt, teollisuus tunkeutunut ja nopeasti kasvava yhdys-kunta tihentynyt kaupunkimaiseksi, alkuperäinen luonto on tietenk-in joutunut alistumaan ihmisen valtaan. Ihmisestä itsestään riip-puu, jäävätkö arvet selvästi näkyviin vai muuttuuko seutu kult-tuurimaisemaksi.

Tehdasmaisemiamme katsellessamme voinemme hyvällä omalla-tunnolla sanoa, että todellakin on käynyt näin onnellisesti. Tie-dämme myös, että tekniikan tarjoamin keinoin pyritään estämään teollisuuden haitalliset vaikutukset kuten vesien saastuminen ja ilman pilaantuminen. Hoidettu leima on myös asutusalueilla. Jokai-nen omakotirakentaja koettaa mahdollisimman pian hävittää ra-kentamisen jäljet ja tehdä talonsa ympäristön viihtyisäksi.

Näistä myönteisistä havainnoista huolimatta ei ole syytä itse-tyytyväisyyteen, sillä jos ajattelemme suhtautumista luontoon ja maisemanhoitoon yleisesti, tuntuu toisinaan siltä kuin ei osattaisi vielä aakkosiakaan. Näin luonnonsuojelulle ja maisemanhoidolle omistettuna vuonna on aiheellista omistaa myös lehdessämme muu-tama ajatus tälle asialle, joka on tärkeä sekä yksilön että yhteis-kunnan kannalta.

Meidän tulee muistaa, että kotiseutumme luonnon rikkaus ja maisemien kauneus kuuluvat meille kaikille. Vaikka emme omis-taisi neliötäkään maata, vaikka meillä ei olisi ikiomaa kattoa päämme päällä, voimme silti omistaa koko tienoon. Olemme kiin-tyneet siihen, tunnemme sen maisemat, tie- ja katunäkymät, talo-ryhmät ja aukiot. Tuskinpa voimme liikkua välinpitämättöminä tässä tutussa ympäristössä ja ummistaa silmämme siinä ilmeneville epäkohdille ja laiminlyönneille. Sen sijaan siisteys, viihtyisyys ja huolenpito herättävät meissä mielihyvää ja oikeutettua ylpeyttä.

Ei myöskään se, joka antaa talonsa ja pihamaansa rehottaa hoitamattomana, voi puolustaa laiminlyöntiään sillä, että omatpa ovat nurkkani. Kyllä ne näkyvät tontin ulkopuolelle ja sitä räi-keämpänä kauneuspilkkuna, jos muu ympäristö on mallikelpoisessa kunnossa.

Kotiseutumme kauneus ja rumuus, viihtyisyys tai hoitamatto-muus koskettavat meitä jokaista. Kukaan meistä ei saa vetäytyä vastuusta, eikä keltään meistä voida estää nautintoa silloin, kun hyvä suunnittelu, hellävarainen maisemanhoito, siisteys ja järjes-tys ovat tehneet kotiseudustamme viihtyisän yhdyskunnan.

Samalla tavoin meidän jokaisen on tunnettava vastuuta ja kun-nioitettava luontoa, kun liikumme oman paikkakuntamme ulko-puolella. Näin kesän lähestyessä ja lomailu- ja retkeilykauden al-kaessa onkin aiheellista tästä erityisesti huomauttaa. Järvien ran-noilla ja metsissä, yleensä luonnonvaraisen maiseman keskellä, monet valitettavasti esiintyvät holtittomasti, ikään kuin alkuperäi-nen luonto vapauttaisi heidät tavallisista käyttäytymisnormeista. Juuri tällaisessa ympäristössä yhteiskunnan valvovan silmän ulko-puolella paljastamme herkimmin, onko kulttuuri jalostanut meitä vai muistutammeko pikemminkin villejä.

Kymintehtaan spriitehdas jälleen käynnissä

müller-suurtehdaslaitteissa. Täten esitetään veden likaantuminen ja selluloosaksi kelpaamaton puuaines muutetaan lämpöenergiaksi.

Jo itsenäisyytemme alkuvuosina kokeiltiin Kymin selluloosatehtaassa erästä ruotsalaista menetelmää, jonka avulla jäteliemen kuiva-aineista koetettiin saada jauhemaista polttoainetta. Suuressa mittakaavas-

jaan aikanaan kieltolaki ja myöhemmin tämän tuotannonalan kannattamattomuus ovat koettelleet yhtiömme harjoittamaa spriiteollisuutta.

Kaksi spriitehdasta

Jo niin varhain kuin v. 1910 harjettiin spriin valmistamista selluloosan jäteliemestä. Kahdeksan vuotta myöhemmin tehtiin senaatin kanssa sopimus spriitehtaan perustamisesta. Voikkaankosken rannalle rakennettiin komea tehdaslaitos, johon hankittiin spriin valmistukseen tarvittava koneisto. Mutta tämä tehdas ei ollut päivääkään käynnissä. Kieltolaki asetti ylipääsemättömän esteen ja rakennuksen tilat käytettiin myöhemmin muihin tarkoituksiin.

Talvisodan aikana, jolloin tuontivaikeuksien takia nestemäisistä polttoaineista tuli huutava puute, heräsi jälleen ajatus spriitehtaan perustamisesta. Neuvottelut valtiotieteen kanssa johtivat myönteiseen tulokseen ja Kinnaksentien varteen Kymin selluloosatehtaan viereen rakennettiin tilavuudeltaan lähes 15 000 m³:n suuruinen ja 31 m korkea tehdasrakennus. Spriin valmistus aloitettiin lokakuussa 1942. Vuosituotannoksi laskettiin 3 000 tonnia spriitä, mutta tehdas suunniteltiin niin suureksi, että se olisi voinut käsitellä myös Voikkaan ja silloin vielä käynnissä olleen Kuusaan sulfiittiselluloosatehtaan jäteliemet. Menekki vaikeuksien ja tuotteesta saatavan alhaisen hinnan takia tehdas jouduttiin seisauttamaan huhtikuussa 1957. Saman vuoden syksyllä lähti kuitenkin haihduttamo käyntiin ja jäteliemi alkoi hyödyttää Kymintehtaan höyrytaloutta.

Vanhoiden seinien sisällä uusi tehdas

Nyttemmin tilanne maamme spriiteollisuudessa on muuttunut jälleen valoisammaksi. Maailman kemiallisen teollisuus tarvitsee valtavat määrät spriitä ja sen vienti Suomestakin on kasvanut. Tämän joh-

Spriitehdas on uusittu perusteellisesti, mutta rakennuksen ulkonäkö on pysynyt entisellään

Yhtiömme harjoittaman kemiallisen tutkimuksen ja kokeilujen yhtenä tärkeimpänä kohteena on ollut sulfiittiselluloosan jäteliemi. Muodostaahan kuituaines puusta vain noin puolet ja toinen puoli liukenee selluloosaa keitetessä jäteliemeen. Nykyisin sitä ei kuitenkaan enää lasketa jokeen kuten aikaisemmin tapahtui. Vuodesta 1957 lähtien Kymintehtaan haihduttamon valmistuttua jäteliemen kuiva-ainepitoisuutta voidaan vettä haihduttamalla riittävästi nostaa ja siten syntynyt paksuliemi poltetaan Kymintehtaan höyrykeskuksen Stein-

sa menetelmää ei kuitenkaan onnistuttu toteuttamaan. Laitteetkin syöpyivät nopeasti piloille, koska ei ollut käytettävissä kyllin haponkestäviä teräslaatuja. Eräaseen aikaan Voikkaan selluloosatehtaalla tehtiin jäteliemestä liimaa. Myös painehiivaa on yritetty valmistaa jäteliemen avulla, mutta nämäkin kokeilut tuottivat pettymyksen.

Monia epäonnistumisia on tuonut tullessaan myös spriin valmistamisen sulfiittiselluloosan jäteliemestä, ei kylläkään siitä syystä, etteikö prosessia olisi teollisessa mittakaavassa voitu toteuttaa, mutta sen si-

Pääkäyminen tapahtuu katetuissa sammioissa, joissa liikkeessä oleva kuohanpoistolaite estää liemen liian kuohumisen

dosta edellytyksiä kannattavan spriiteollisuuden harjoittamiseen on ainakin toistaiseksi olemassa ja tähän luottaen Kymintehtaan spriitehdas on jälleen otettu käyttöön.

Mainittakoon, että myös valtiollisesta toimesta on viime vuosina tutkittu sulfiittispriin valmistuksen kannattavuutta, markkinoimismahdollisuuksia ja spriin jalostukseen perustuvan teollisuuden laajentamista. Spriipohjalla voidaan valmistaa mm. etikkahappoa, eetteriä, erilaisia liuottimia, muovia ja kosmeettisia aineita.

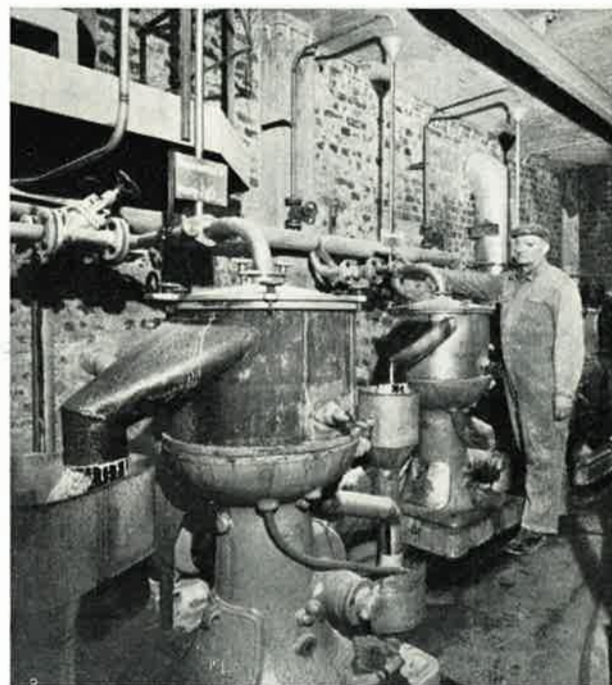
Spriitehtaan kunnostaminen, pa-

rannetun menetelmän käytäntöön ottaminen ja tuotantokyvyn lisääminen edellyttivät huomattavia uudistus- ja laajennustöitä. Itse rakennusta ei tarvinnut kuitenkaan suurentaa; olihan se aikanaan suunniteltu aina 10 000 tonnin vuosituotantoa varten. Kymin rakennusosastolle riitti joka tapauksessa korjattavaa ja uusittavaa. Jouduttiin valamaan perustuksia uusia säiliöitä ja sammioita varten, rakentamaan viemäreitä, korjaamaan ikkunakarmit ja -puitteet, uusimaan katto, vahvistamaan välitasoja ja tekemään uusia palo-ovia.

Tehtaan koneisto ja laitteisto on suurelta osaltaan kokonaan uutta ja mikä vanhasta kelpuutettiin, sekin kävi läpi perusteellisen korjauksen ja uudistuksen. Niinpä neutralisointiosasto kalkkitorneja lukuun ottamatta on uusi, käymisosastolle rakennettiin uusia sammioita ja tislaukseen hankittiin kaksi uutta esikäsitteilykolonnia sekä yksi metanolinpoistokolonni. Kolonnit on varustettu lämmönvaihtimilla epäsuoraa höyrystystä varten. Prosessin instrumentointi on uusi ja paljon täydellisempi kuin aikaisemmin. Uudet säiliöt ja sammiot rakensi Karhulan höyläämö 4 x 6 tuuman ponttilankuista.

Spriitehtaan uusimisen on suunnitellut

yhtiön kemiallisten tehtaiden insinöörit teknillisen johtajan, dipl.ins. Runar Örnholm in johdolla ja yhteistyössä alan suunnittelutoimiston Destill Oy:n ja Ekonon kanssa. Työhön ovat osallistuneet yhtiön teknillinen osasto ja Kymin korjauspaja. Edellinen on vastannut piirustuksista ja instrumentoinnista ja jälkimmäinen koneiden sekä laitteiden asennuksista. Päälaboratoriossa on suoritettu prosessiin liittyvät valmistelut ja kokeet, selvitetty lähinnä neutralointi- ja käymisongelmia.

Käymisosaston hoitaja Aimo Moisio separaattoreiden ääressä

Käynyt liemi on muuttunut vierteeksi ja saanut vahvan 'kermavaahdon' pinnalleen

Aikaisemmin spriitehdas oli Kymin selluloosatehtaan alainen, mutta nyt se on liitetty suoraan Kuumankosken kemiallisiin tehtaisiin mihin se luonteensa puolesta kuuluu. Spriitehtaan käyttöinsinöörinä toimii dipl.ins. Håkan Forssén, päivämestarina teknikko Risto Kaarto ja apulaismestarina työnjohtaja Lauri Halme.

Jäteliemessä käymiskelpoisia sokereita

Spriin valmistus sulfiittiselluloosan jäteliemestä perustuu siinä oleviin sokereihin, joista käymisen kautta saadaan alkoholia. Ohutlie-

messä on käymiskelpoisia sokereita noin kaksi prosenttia. Tähän saakka ne ovat haihdutetun paksuliemen mukana palaneet höyrykeskuksen kattiloissa, mutta nyttemmin spriitehdas ottaa ne käyttöönsä. Se ta-

pahtuu siten, että koko jäteliemi kiertää spriitehtaan kautta.

Kuten tähänkin saakka jäteliemi pumpataan ensin selluloosatehtaalta haihduttamoon, jossa sen kuiva-ainepitoisuus neljä haihdutusvaihetta läpikäytyään nousee 12:sta n. 22—24 prosenttiin. Näin saatu ns. väliliemi pumpataan spriitehtaalle. Sieltä se sokerinsa luovuttaneena tulee rankkina takaisin haihduttamoon ja kahdessa viimeisessä haihdutusvaiheessa sakenee palamiskelpoiseksi paksuliemeksi. Jos spriitehdas syystä tai toisesta ei ole käynnissä, ohjataan jäteliemi tai osa siitä tavalliseen tapaan yhtäjaksoisesti haihdutusjärjestelmän läpi.

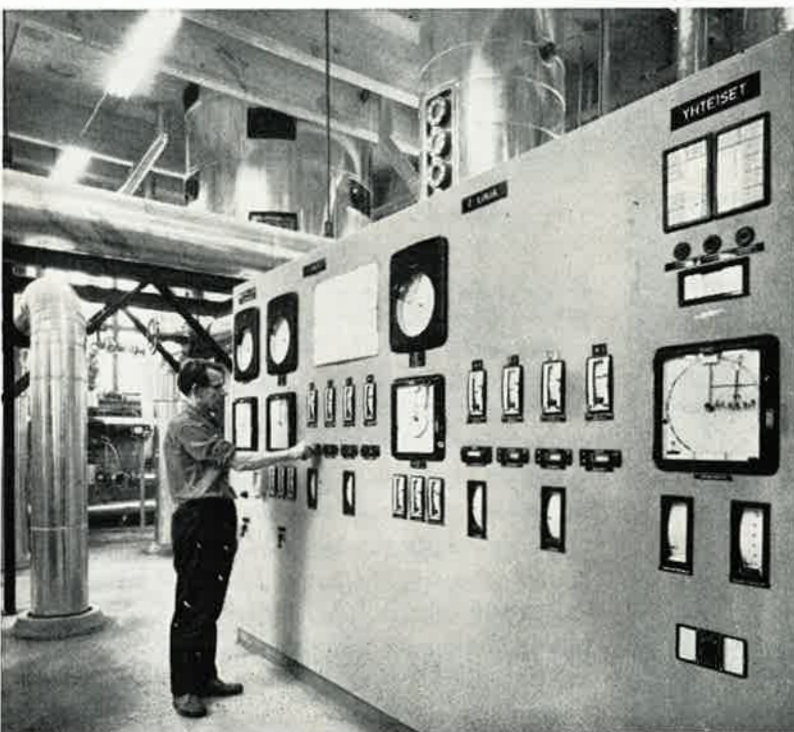
Väliliemi neutraloidaan

Väliliemi ei ole sellaisenaan käymiskelpoista, vaan siitä on ensin poistettava mahdollisimman tarkoin rikkidioksidi ja siten vähennetään liuoksen happamuutta. Tämä neutralointi suoritetaan spriitehtaan sivustalla sijaitsevilla torneissa ja säiliöissä. Ensin liemi pumpataan selluloosatehtaan happotorneja muistuttaviin mutta pienikokoisempiin esineutralointitorneihin, jotka ovat täynnä kalkkikiveä. Happamuuden alentaminen jatkuu sammutetun kalkin avulla jälkineutralointisäiliössä, minkä jälkeen väliliemi käsitellään vielä selkeytys-säiliössä.

Käyminen ja sokerin muuttuminen alkoholiksi sekä hiilidioksidiksi

Neutraloinnin jälkeen liemi johdetaan käymisprosessiin. Se tapahtuu suurissa sammioissa, joista osa on avonaisia, osa 'umpikatolla' varustettuja. Käymisen saavat aikaan hiivan entsyymit. Jotta päästäisiin hyvään tulokseen, on käytettävä käsiteltävälle sokerilajille soveltuvaa hiivakantaa. Käymisen onnistuminen edellyttää myös määrätynlaisten suotuisien olosuhteiden ylläpitämistä. Tullessaan esikäymis-

Tislausosaston korkeat kolonnit ulottuvat monen välitason läpi. Kuvassa näkyvät kolonnien yläosat.

Automatisointi on viety pitkälle kuten tästä tislausosaston ohjaamostakin voi päätellä. Työvuorossa tislausosaston hoitaja Lauri Koskipuro.

sammioon liemen on oltava 32-asteista. Tässä sammiossa liemeen sekoitetaan hiiva ja hiivan elatusaineiksi typpi- sekä fosforiyhdisteitä.

Esikäymisen jälkeen prosessi jakautuu kahteen samanlaiseen käymislinjaan. Hiivasolut lisääntyvät nopeasti ja hajottavat sokerin alkoholiksi ja hiilidioksidiksi. Kumpaa-

Prosessin edistyminen alusta valmiiseen tuotteeseen saakka vaatii jatkuvaa käytöntarkkailua. Viljo Pyykkönen metanolin määrittystä tekemässä.

kin muodostuu jokseenkin yhtä paljon. Hiilidioksidin pistävän hajun takia pääkäymissammioiden on oltava kannellisia ja imulaittein varustettuja hiilidioksidin poistamiseksi. Käymisen aikana kuohuminen pidetään kurissa siten, että samaa lientä suihkutetaan putkiston kautta kuohuvan liemen päälle. Reiät on asetettu siten, että pituudeltaan sammion halkaisijan mitainen suihkuputki joutuu pyöriivään liikkeeseen keskipisteensä ympäri. Nesteen liikehtimistä sammioissa edistetään kiertopumpuilla. Sammioihin painetaan myös ilmaa, mikä edistää käymistä. Käymisen tuloksena syntyy vierrettä, joka sisältää alkoholia 1,5—2 prosenttia. Se kerääntyy kummaltakin käymislinjalta yhteiseen, avonaiseen vierresammioon.

Alkoholikäymisessä ei yleensä saada hiivaa talteen. Poikkeuksen tekee kuitenkin sulfiittispriin valmistus. Käymisen loppuvaiheessa osa vierteestä johdetaan separaattoreihin, joissa hiiva erotetaan ja käytetään uudelleen.

Alkoholin tislaminen

Spriin valmistuksen kolmas ja viimeinen vaihe on tislus. Sen avulla alkoholi erotetaan vierteestä. Tislus tapahtuu korkeissa kolonneissa ja niiden takia spriitehtaan rakennuskin on saanut tornimaisen muodon.

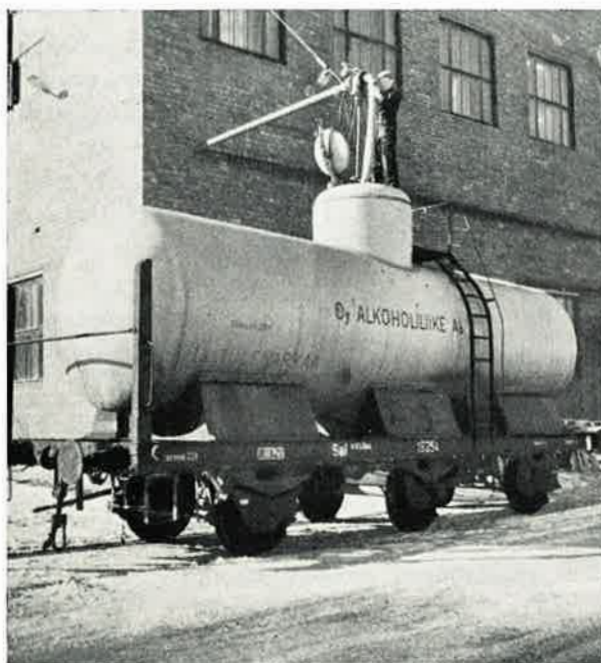
Tislausmenetelmä on ollut jo kauan tunnettu. Käymisestä saatavan liuoksen alkoholipitoisuushan jää alhaiseksi, yleensä alle 10 prosentin. Edellä tuli jo mainittua, että sulfiittiselluloosan jäteliemestä saadussa vierteessä on alkoholia tuskin kahta prosenttia. Alkoholin erottaminen käyneestä liuoksesta tapahtuu höyrystämällä ja uudelleen nesteyttämällä kolonnien vaihtopohjilla.

Tavallisissa alkoholitislauksissa tullaan toimeen yksinkertaisilla laitteilla. Sen sijaan spriitä teollisessa mittakaavassa valmistettaessa tarvi-

Spriitehtaan käyttöinsinööri Håkan Forssén ja päivämestari Risto Kaarto tehdaskierroksella

taan monta välipohjaa käsittäviä jatkuvatoimisia kolonneja. Kymin-tehtaan spriitehtaalla on kaksi kolonninlinjaa, joissa kummassakin on neljä kolonnia. Ensimmäisessä kolonnissa erotetaan vierteestä alkoholi. Alkoholista vapautettu liuos, rankki, palautetaan takaisin haihduttamoon. Toisessa kolonnissa alkoholipitoisesta tisleestä poistetaan suurin osa siinä olevia epäpuh-

Työnjohtaja Lauri Halme täyttämässä Alkoholiliikkeen säiliövaunua

tauksia. Kolmannessa tapahtuu väkeväminen ja kolonnin alaosassa sikunan poisto. Alkoholisti vapautettu pohjavesi käytetään pesuliuksena. Neljännessä eli viimeisessä kolonnissa poistetaan myrkyllinen metanoli.

Tuloksena on puhdas, kirkas ja hajuton 94,6-prosenttinen teollisuussprii. Aivan vedettömään spriihin ei tislauksen avulla päästä, vaan se vaatii muita erikoismenetelmiä.

Tehtaan tuotanto 25 tonnia spriitä vuorokaudessa

Kuten edellä kerrottiin, ovat sekä käymis- että tislauksosastot 2-lin-jaisia. Tämä merkitsee sitä, että

tehtaan aikaisempaan spriin valmistukseen verrattuna tuotanto on nyt runsaasti kaksinkertainen. Vuorokautinen maksimituotanto on 25 tonnia spriitä ja vuosituotannoksi arvioidaan n. 7 000 tonnia. Tietenkin tehtaan toiminta on täysin riippuvainen Kymin selluloosatehtaan käynnistä.

Valmistusmenetelmää on entises-tään huomattavasti parannettu. Myös automatisointi samoin kuin prosessin laaduntarkkailu on viety mahdollisimman pitkälle.

Prosessin useissa vaiheissa otetaan lämmönvaihtimien avulla lämpö-energiaa talteen. Näin saatu lämmin vesi johdetaan haihduttamon läm-

minvesikeskukseen. Toisaalta sprii-tehtaan tislauksosasto tarvitsee höyryä, jota käytetään epäsuorasti lämmönvaihtimien välityksellä.

Tehtaan koko tuotannon ostaa Oy Alkoholiliike Ab, jolla on siihen nykyisen alkoholilainsäädäntömme mukaan yksinoikeus. Alkoholiliike myy huomattavan osan tehtaan tuotannosta ulkomaille.

Yhtiömme kemiallisen teollisuuden yksi haara on vuosikausia kes-täneen tauon jälkeen elpynyt uudelleen. Yhtiömme kemiallinen teollisuus on saanut lisää yhden tuotteen, joka samalla avaa mahdollisuuksia uusien tuotteiden kehittämiseen ja valmistamiseen.

Työturvallisuuskertomus

Lehtemme kuusankoskelaisille lukijoille jaetaan tämän numeron liitteenä turvallisuuskertomus viime vuodelta. Siitä ilmenee, että niin tapaturmien luku kuin sairauspäivät ovat vähentyneet. 10 vuotta käsittelevässä taulukossa viime vuoden luvut ovat pienimmät.

Varmaan tehokas ja yhä monipuolistunut työturvallisuustoiminta on tähän osaltaan vaikuttanut, vaikka tietysti sattumalla, hyvällä ja huonolla onnella, on tällaisissa asioissa aina arpanappulansa pelissä.

Kuusankosken tehtailla kirjapaino ja Haukkasuo mukaan luettuna toimii 23 turvallisuustoimikuntaa, joissa on yhteensä 240 jäsentä. Tämä on noin 5 prosenttia koko henkilökunnan määrästä. Kun tiedämme, että toimikunnissa on jäsenenä insinöö-rejä, mestareita ja työntekijöitä, edustavat he parhainta mahdollista kokemusta työturvallisuusrintamalla. Toimikuntien kokoukset, joita on vuoden aikana pidetty 77, eivät jääkään muodollisiksi asioiden toteamistilaisuuksiksi, vaan niissä syven-nyttään perusteellisesti havaittuihin

epäkohtiin ja myös valvotaan, että parannusehdotukset tulevat tehdyiksi.

Vuodesta toiseen on voitu havaita työturvallisuuteen välinpitämättömästi suhtautuvien joukon pienenevän. Taitavalla valistustoiminnalla on saatu yhä usemmat tajuamaan, että työturvallisuus kuuluu jokaiselle. Ehkä juuri tämä asenteen muutos onkin ollut parhain työturvallisuuden edistäjä. Vakavasta suhtautumisesta tapaturmantorjuntatyötä kohtaan osoittaa mm. osallistuminen työturvallisuuspäiviin ja muihin tätä asiaa käsitteleviin valistustilaisuuksiin. Niinpä viime syksyn työturvallisuuspäivien tilaisuuksissa oli mukana pari tuhatta yhtiöläistä. Myös kilpailuluontoista valistustoimintaa on kokeiltu ja saavutettu siinä myönteisiä tuloksia. Niin ikään liikenneopastustilaisuuksien järjestämisestä on edelleen jatkettu. Todennäköisesti liikennekulttuuri onkin kohentunut ainakin parantuneesta työmatkatapaturmatilastosta päätellen.

Menkäämme vielä työtapaturmiin.

Kertomuksessa on käsitelty erikseen neljä ryhmää: päävammoja, silmävammoja, varpaiden loukkaantumisia ja venähdyksiä. Päävammat ovat olleet lieviä, mutta yhtä hyvin ne olisivat voineet olla seurauksiltaan hyvinkin tuhoisia. Suojakypärän käytöllä näistä tapaturmista olisi ilmeisesti välttytty. Onneksi myös silmätapaturmat olivat varsin lieviä, mutta puhuvat suojalasien käytön välttämättömyydestä. Tässä suhteessa ei laiminlyöntejä saisi tapahtua. Varvastapaturmat ovat osoittaneet laskua, kiitos yhä yleistyvän suojakenkien käytön. Venähdykset aiheuttavat usein lukuisia sairaspäiviä. Hyvä yleiskunto ja oikeat työasennot ovat paras lääke näitä tapaturmia vastaan.

Viime vuoden tulosten perusteella ei kuitenkaan kannata ruveta tuudittautumaan siihen käsitykseen, että työturvallisuus menee nyt omalla painollaan yhä parempaan suuntaan. Aikaisemminkin on graafinen käyrä äkkiä kohonnut yllättäen ylöspäin. Otetta ei siis saa hellittää. On jatkuvasti kehitettävä uusi keinoja ja varsinkin uusiin työntekijöihin kohdistuvan ohjauksen ja valistustyön on oltava tehokasta.

Reijo Pilsari (vas.), Teuvo Parolahti,
Reijo Hakkarainen ja Jouko Finne
Voikkaan paperitehtaan
automaatteja esittelemässä

Tervetulleita automaatteja

Ylläoleva kuva on Voikkaan paperitehtaalta PK 16:n kuivan pään kohdalta. Tietysti uusia automaattisia laitteita, joiden avulla paperikoneen käyntiä, prosessin edistymistä ja laatua voidaan tarkkailla ja säätää entistä hienosyisemmin, arvelee lukijamme. Kenties ihan sähköaivoja ja tietokoneita, jotka ratkaisevat tuhansia asioita salamanopeasti.

Eivät nämä nyt sentään ole aivan sellaisia, mutta automaatteja joka tapauksessa ja kaiken lisäksi erinomaisen tervetulleita. Ja kyllä ne

vaikuttavat paperintekoonkin, jos eivät ihan välittömästi niin kuitenkin välillisesti.

Näiden automaattien tehtävänä on näet pitää hyvää huolta itse paperintekijöistä. Se tapahtuu siten, että asianomainen pudottaa koneen sisuksiin pari kolikkoa ja painaa haluamastaan napista. Kone on heti valmis palvelemaan. Tarjoaa mukillisen kahvia joko kerman ja sokerin kera tai ilman, miten kukin haluaa. Kahvin sijasta voi valita kaakaon. Seuraavasta isosta aparaatista saa kaikenlaisia kylmiä juomia — hapollisia ja hapottomia — ja seuraavasta pullia sekä piirakoita. Viimeksi mainitun saa muutamassa hetkessä lämpimäksi vieressä olevassa lämpökaapissa.

Automaattien käyttäjät ovat tyytyväisiä näihin auliisiin palvelijoihinsa. Useimmat antimet saadaan 30 pennillä. Paperikoneiden ääressä työskentelevän on mahdotonta jättää työpaikkaansa ja lähteä Keskusruokalaan, mutta automaattien luona hän voi pistäytyä. Automaatit ovatkin saavuttaneet suuren suosion ja niihin ollaan peräti tyytyväisiä.

Voikkaan paperitehtaalainen
Teuvo Tattari ottamassa evänsä
kylmäkaapista

Myös Voikkaan korjauspaja sekä sähkökorjaamo ovat saaneet samantyyppiset automaattit.

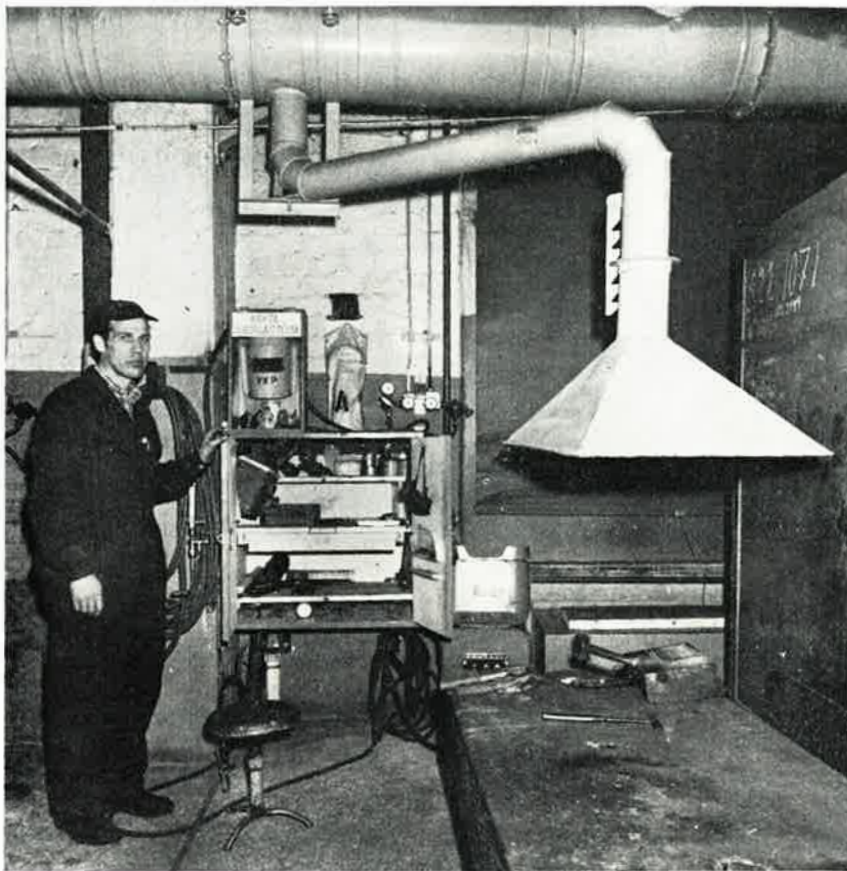
Laitteet kuuluvat Kahvi Oy:lle, jonka toimesta ne huolletaan. Pullat ja leivonnaiset toimittaa kuusankoskelainen Tervolinin leipuri-liike.

Korjauspajalaiset K. Tolppala ja
Eero Elonen kahvitunnilla

Alimmassa kuvassa esitellään Voikkaan paperitehtaan kylmäkaappi. Sen yläosaan sijoitetaan maitopullot ja muut juomat ja kaappeihin eväät. Viileässä nämä kotieväät säilyvät tuoreina ja siten työn ääressä nautittu aterian maistuu maukkaalta.

Hitsaaja Pentti Eskola esittelemässä hitsauspaikkansa työkalu-, tarvike- ja suojavälinekaappia Voikkaan levypajassa

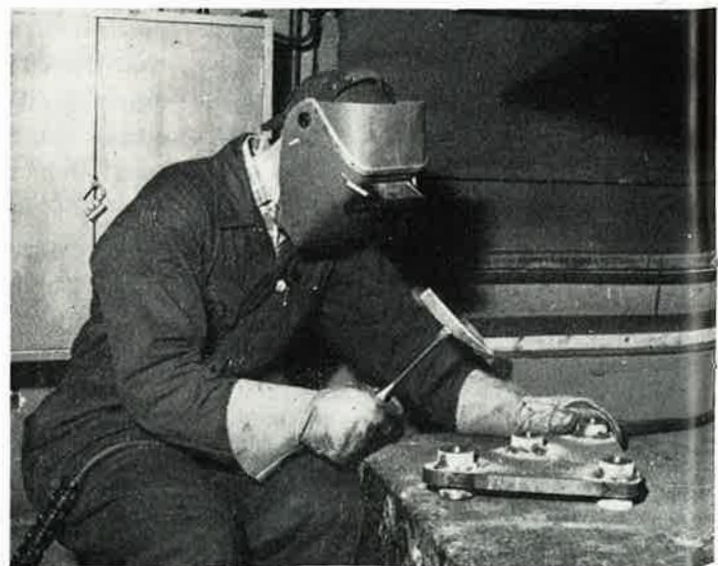
Hitsaaja on tässä työssä valinnut kasvojensa ja silmiensä suojaksi 'käsi-kopan' apumiehen käyttäessä kiinteätä kevytrakenteista kasvosuojainta, jollainen kuuluu hitsauspaikan vakiovarusteisiin

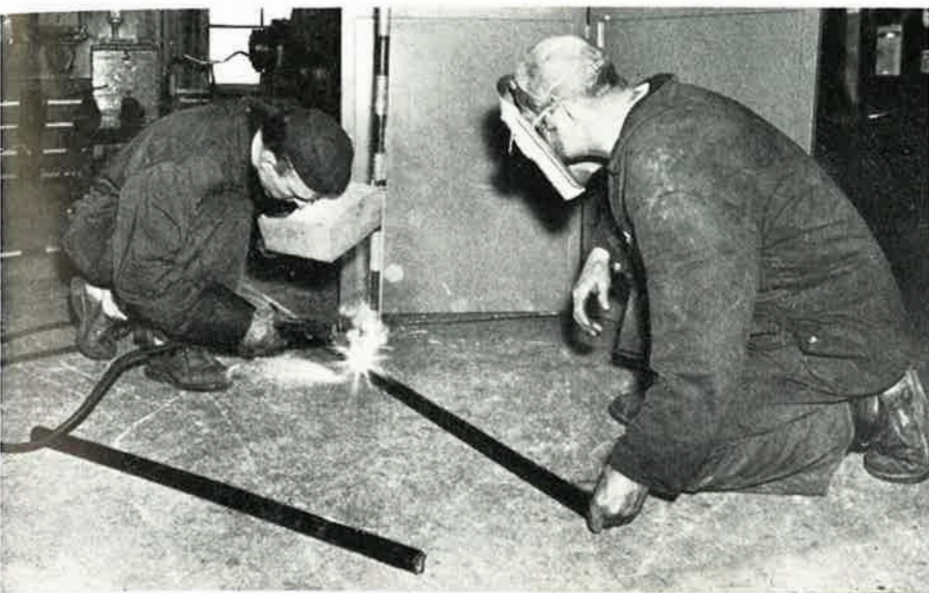
Hitsaus ja työturvallisuus

Hitsaajan tärkein suojaväline on ritari-ajan turnajaisvarustusta muistuttava hitsauskoppa, joka on varustettu sekä kirkkaalla että ylösnostettavalla tummalla suojalasilla

Hitsauksen aikana häikäisyltä suojaava tumma lasi on alhaalla, mutta hitsauskuonaa poistettaessa ylhäällä kirkkaan lasin suojatessa silmät roiskahduksilta

Oheisessa kuvassa hitsaaja Pentti Eskola Voikkaan korjauspajalta esittelee työkalu-, tarvike- ja suojavälinekaappiaan, joka on kiinnitetty hänen 'tukikohtansa' seinään. Voikkaan levypajassa on neljä tällaista suojaverhoihin eristettyä hitsauspaikkaa, jotka on varustettu samanlaisin

välinein ja joissa kaikissa vallitsee esimerkillinen ja tarkoituksenmukainen järjestys. Noin puolet hitsaajan työstä tapahtuu tällä kiinteällä työpaikalla 'hitsauslaanin' ääressä ja toinen puoli tehtaalla, missä milloinkin hitsausta tarvitaan. Silloin hitsaaja ottaa tukikohdastaan mukaansa tarpeelliset välineet ja suojaimet.

Hitsaajalle itselleen on suojavälineiden käyttö selviö. Ennen hitsausliekin sytyttämistä hän panee päähänsä sekä tummalla että kirkkaalla suojalasilla varustetun hitsauskopan tai suojalasit. Tehtävästä riippuen hän voi käyttää myös 'käsi-koppaa'. Näillä suojaimilla hän estää ennen kaikkea silmien vahingoittumisen sekä kirkkaalta liekiltä että roiskahduksilta. Käsissään hän pitää rukkasia ja tarpeen vaatiessa kiinnittää käsivarsiinsa ja kenkiensä päälle irtosuojukset. Näin varustautuneena hän on turvassa hitsaukseen liittyviltä tapaturmanvaaroilta.

Sen sijaan apumies, jota hitsaaja usein tarvitsee, ei aina olekaan näin huolellinen. Tavallisesti tämä apulainen on myös ammattimies, viilaa- ja tai joku muu korjauspajan ammattimies, joka tulee korjattava kappale mukanaan hitsaajan luoppyttämään tämän apua. Toisinaan

työ on tehty muutamassa hetkessä ja tämän takia hän ei ehkä katso-kaan tarpeelliseksi käyttää suojavälineitä, vaan aikoo säästyä tältä pieneltä lisävaivalta.

Tämän laiminlyönnin estämiseksi hitsaajan kaapin päälle on ilmestynyt pienempi kaappi, jossa lukee suurilla kirjaimilla kehoitus: "Käytä suojalaitteita". Kaapissa on apumiestä varten kätevä suojakoppa, jonka kasvo-osan hän voi nostaa ylös leuallaan. Vaikka hitsaus on päättynyt tai hetkeksi keskeytynyt, saattaa apumies tarvita työssään molempia käsiä. Siksi suoja on varustettu tällaisella helposti toimivalla mekanismilla. Lisäksi kaapissa on kaasuhitsauslasit, kirkkaat suojalasit ja pullollinen antiseptistä liuosta sekä vanua, joiden avulla suojaimet voi helposti puhdistaa. Tästä huolehtii kyllä siivooja kahdestikin päivän kuluessa, mutta niiden käyttäjä voi suorittaa puhdistuksen vielä henkilökohtaisestikin.

Luonnollisesti työturvallisuusmääräykset edellyttävät hitsattaessa aina suojavälineiden käyttöä ja hitsaajakin pitää asianaan terottaa apulaiselleen suojavälineiden käyttöä. Tällä uudella tehostetulla järjestelyllä on pyritty aivan kuin kädestä pitäen opastamaan asianomai-

nen suojavälinelaatikoille. Ainakaan hän ei voi selittää mahdollista laiminlyöntiään sillä, ettei suojavälineitä ollut työtä suoritettaessa välittömästi hänen ulottuvillaan.

Tarkastelkaamme vielä kirjoituksemme ensimmäistä kuvaa. 'Hitsauslaanin' yläpuolella on alassuvin neli-lappeinen suppilo, josta vie johto ilmanpoistokanavaan. Näillä laitteilla imetään hitsauksen aikana syntyneet kaasut pois työpaikalta. Niin ikään valaistus on hyvin järjestetty.

Mutta vaikka työpaikka ja työvälineet ovat asianmukaisessa kunnossa ja henkilökohtaisia suojavälineitä käytetään määräysten edellyttämällä tavalla, voi hitsaustyössä ilmetä odottamattomia häiriötiloja. Ne saattaisivat olla hyvinkin tuhoisia, ellei myös niitä vastaan olisi varauduttu. Eräs tällainen on kaasuhitsauksen yhteydessä takaiskun seurauksena syntynyt letkuräjähdyks. Tämä vaara on pyritty eliminoimaan siten, että kaasuletkuihin lähelle poltinta on sijoitettu tehokkaat takaiskusuojat. Ei ole unohdettu näiden tärkeiden varmistuslaitteiden huoltoakaan, sillä määräaikoina tapahtuvan tarkastuksen yhteydessä kokeillaan niiden kuntoa.

Jos silmäilemme vielä kirjoituksemme alkukuvaa, havaitsemme apumiehen 'Käytä suojalaitteita'-kaapin vieressä jonkin riippuvan esineen. Siinä on muovipussiin pantuna puhdas ja käyttämätön asbestikäsine. Sellainen on hitsauskaasuverkoston jokaisen jakelupisteen venttiilin kohdalla. Tämä varmuusmääräysten mukainen suojaväline on siltä varalta, että yllättävän letkuräjähdyksen seurauksena tuli olisi päässyt etenemään venttiiliin saakka, jolloin sen sulkeminen ilman kuumuutta estävää käsinettä olisi vaikeata ja vaarallista. Se ei ole siis tarkoitettu tavalliseksi suojakäsineeksi, vaikka sellaisenakin sitä on todettu toisinaan käytetyn.

Nynäsin kartanon päärakennus 1930-luvulla tyylinmukaisesti entistettynä

Nynäsin kartano

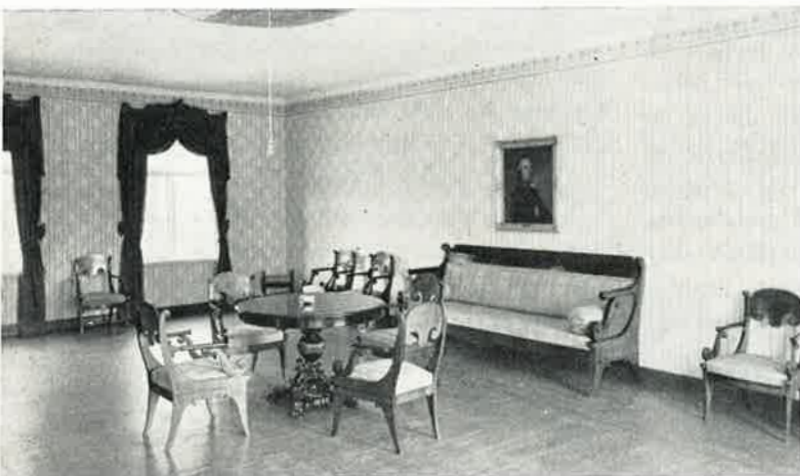

Lehdessämme on aikaisemmin kerrottu yhtiön omistaman Nynäsin tilan metsistä, joissa on vuosikymmeniä harjoitettu koe- ja tutkimustoimintaa. Viime vuosina tämä on entisestään tehostunut, sillä v. 1959 yhtiö myönsi metsäntutkimuslaitokselle oikeuden korvauksetta suorittaa metsäntutkimusta Nynäsin kar-

vähdämme Nynäsin vanhan kartanorakennuksen vaiheilla ja kohotamme hieman menneisyyden verhoa. Tämä on aiheellista siitäkin syystä, että yhtiötämme esittelevässä historiategoksessa Nynäs nimenomaan kartanona ja kartanokulttuurin edustajana ei ole saanut osakseen tuskin mainintaakaan. Sen

kartanomuseo, joka oli kaikkien nähtävissä. Nynäsin säteristä ja sen omistajista on arkkitehti A. W. Ranoken kyllä kirjoittanut pienen tutkielman. Sitä tuskin onnistuu saamaan käsiinsä muualta kuin kirjastojen kätkeistä. Myös metsäntutkimuslaitoksen ja yhtiömme yhteisesti julkaisemassa Nynäsiä metsäntutkimusalueena esittelevässä vihkosessa viitataan lyhyesti kartanon historiaan, mutta itse kartanorakennuksen kuvaaminen ei luonnollisestikaan kuulu tämän julkaisun aihepiiriin.

Nynäsin kartano sukelsi esiin muistojen kätkeistä ryhdyttyä sen parikymmentä vuotta varastoituna ollutta irtaimistoa jälleen käyttöön. Oikean ympäristön löytäminen arvokkaille huonekaluille ja muille esineille muodosti itsessään probleeman, mutta samalla heräsi mielenkiinto myös Nynäsin kartanovanhusta kohtaan.

Toisen kerroksen suuri salonki, jonka empire-vaikutteinen biedermeier-kalusto on nyttemmin tallennettu Heinolan kaupungin museoon

tanon mailla. Sijaintinsa ja maastonsa puolesta tämä 3 700 ha:n suuruinen metsäalue onkin tähän tarkoitukseen sopiva ja sen tutkimusarvoa lisäävät istutuskuusikot, joista vanhimmat ovat jo puolen vuosisadan ikäisiä.

Nynäsin metsissä suoritettavasta metsäntutkimuksesta olisi paljonkin kerrottavaa, mutta tällä kertaa vii-

kauniista ja tyylihistorian kannalta merkittävästä päärakennuksesta on kyllä julkaistu kuva, mutta kartanoa on esitelty tekstissä vain maa- ja metsätalouden näkökulmasta. Kuitenkin yhtiö vaali ennen talvisotaa tätä kartanoa suurta pieteettiä osoittaen. Rappiolle joutunut päärakennus entistettiin ja kalustettiin arvonsa mukaisesti. Siitä tehtiin

Nynäsin omistajat

Nynäsin säteri kuului 1600-luvulla todennäköisesti Myrskylän eli Mörsknäsin kartanon laajoihin takamaihin. Tämä kartano oli skotlantilaista alkuperää olevan Forbesuvun omistuksessa. V. 1678 Nynäsin tila siirtyi myötäjäisinä Myrskylän kartanon tyttärelle ja hänen mie-

helleen Uudenmaan ja Hämeen läänin ratsuväen everstiluutnantille Fredric Adolph van der Pahlenille. He tuskin asuivat Nynäsissä, mutta sen sijaan seuraava isäntä, ratsumestari Johan Ramsay, joka niin ikään oli saanut tilan omistukseensa avioliiton kautta, asettui ison vihan päätyttyä vakituisesti asumaan Nynäsiin ja teki siitä sukuhaaransa kantatilan. Säteri meni isältä pojalle monta kertaa, kunnes kartano jäi ilman miespuolista perillistä. Kartanon viimeiset säätyläisomistajat olivat valtioneuvos Carl Daniel von Haartman ja senaattori Oskar Fredrik Wilhelm Gylling.

V. 1896 Nynäs laajoina viljelyksineen ja metsineen joutui aivan toisenlaisiin käsiin. Kartanon osti yrityksensä nimiin vuorineuvos Rudolf Elfving, joka tuolloin aloitti Voikkaan tehtaan rakentamisen. V. 1904 tehtaiden yhdistyttyä Nynäs siirtyi Kymin Osakeyhtiön omistukseen. Yhtiö ei kuitenkaan itse viljellyt kartanon maita, vaan ne oli vuokrattu 20 vuodeksi Heinolan Polttimolle, jonka isännöitsijä, liikemies G. A. Appelberg asui kartanon päärakennuksessa. Vasta 1919 yhtiö otti hoitoonsa koko tilan.

Vuosisatainen kartanokausi päättyi Nynäsissä vasta viime sotien seurauksena. Karjalaisten jouduttua toistamiseen evakkotaipaleelle avasi myös Nynäsin vastikään entistetty päärakennus heille ovensa. Pian kartanon maat joutuivat maanlunastuslain aiheuttamien toimenpiteiden kohteeksi. Tällöin yhtiö lahjoitti päärakennuksen sivurakennuksineen ja puiston lähialueineen Suomen Punaiselle Ristille. Vuoteen 1955 kartanossa toimi sotasokeiden työkeskus. Sen jälkeen päärakennus on ollut Suomen Punaisen Ristin Mikkelin piirin ylläpitämänä van-

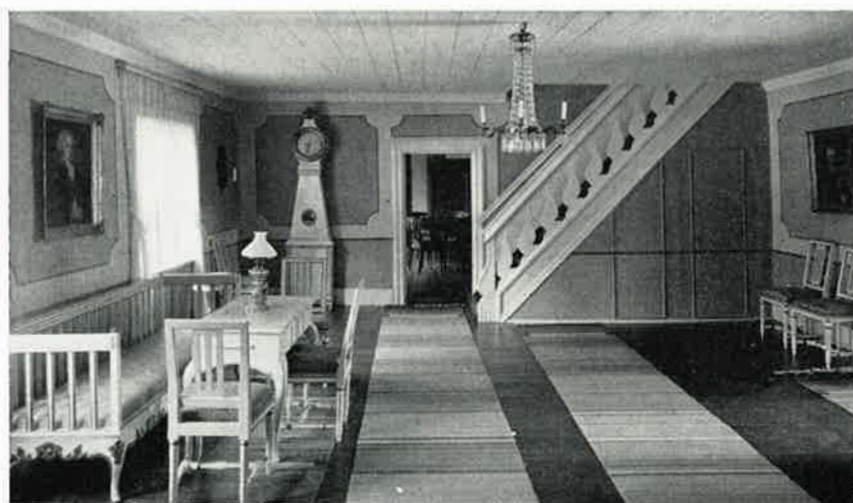
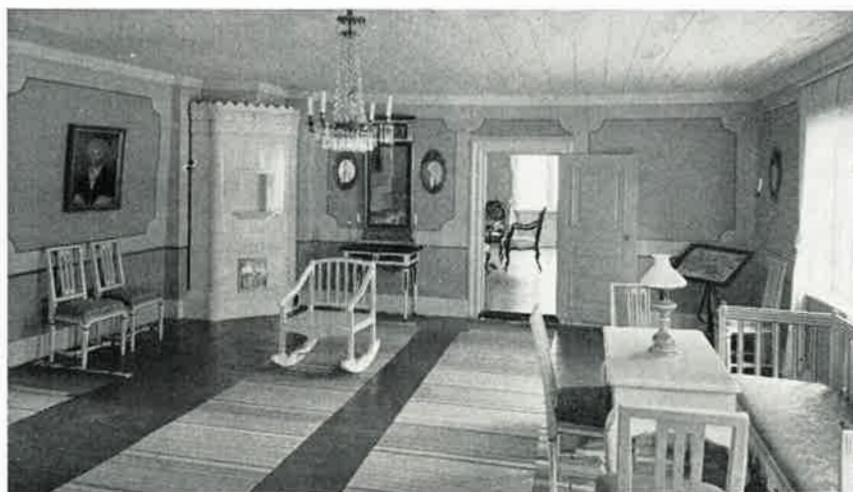
hainkotina ja muut rakennukset kuuluvat Sotasokeat ry:lle, joka järjestää Nynäsissä kesäisin kurssi- ja lomatoimintaa jäsenilleen ja heidän perheilleen.

Nynäsin kartanon päärakennus

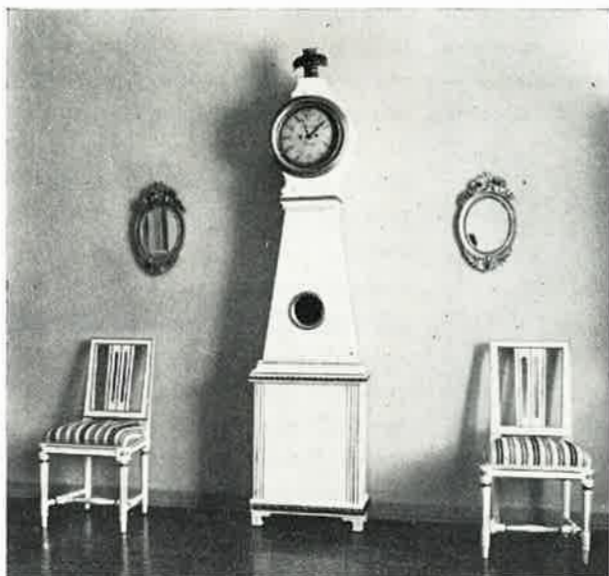
Kuten hiljentyneen tehdasvanhuksen ympärillä säilyy sitkeästi ruukkimainen tunnelma, samalla tavoin viralta pantu kartanokaan ei hevin luovu arvokkaasta kartanomaisuudestaan. Näin on myös Nynäsin laita. Kun Lahden tietä lähestytään Heinolaa, osuu katse tien kummallakin puolella kasvaviin korkeisiin lehtikuusiin ja tien sekä järven välinen metsikkö on helppo tunnistaa vanhaksi puistoksi. Sen huomaa puiden ryhmittelystä, lajirunsaudesta ja iästä. Ne on siihen

istutettu ja niitä on hoivattu, jotta ne loisivat viihtyisyyttä ja tarjoaisivat kartanolle upeat kehykset. Sieltä puiden lomasta pilkottaakin vanha rakennus, joka yhä seisoo arvokkaana paikallaan puiston ja kartanon muiden rakennusten keskipisteinä.

Ensi silmäys tuo tosin tullessaan pettymyksen. Laitosmaisuuksien on lyönyt rakennukseen leimansa. 2-kerroksisen osan seiniin on naulattu kiinteitä palotikkaita ja toisen kerroksen hauskat 6-ruutuiset ikkunat ovat muuttuneet 3-ruutuisiksi T-mallisiksi. Tyyli-rikot olisi tietenkin voitu välttää, jos rakennusvanhusta kohtaan olisi suhtauduttu kunnioittavammin ja jos olisi turvauduttu asiantuntija-apuun. Sisällä huonetilojen jakaminen pienem-

Alakerran salonkia hallitsi kustavilainen, rokokoo-koristeinen kalusto, joka on löytänyt paikkansa Voikkaan klubilla (ks. seur. sivua)

Eskiltunalaisen kelloseppämestarin Chr. Rosenbergin tekemä kaappikello 1790-luvulta kustavilaisten tuolien ja lampettien seurassa

miksi ja varustaminen komeroilla on tietenkin ollut tarkoituksenmukaisuussyistä välttämätöntä. Onneksi alakerran huoneet ovat soveltuneet asuinhuoneiksi, mutta yläkerran suuri salonki on jouduttu väliseinän jakamaan useaan osaan.

Pian katsojan mielipaha kuitenkin

Nynäsän kartanon päärakennus nykyisessä asussaan

Kustavilaisen kaluston sohva ja alakuvassa teepöytä

eloisaa vaihtelua tarjoava rakennus. Edellistä puolta korostavat yksikerroksiset sivuosat ja 2-kerroksisen osan nelilapekatto, jälkimmäistä taas ala- ja yläkerran ikkunarivien erilaisuus ja hauskat ovet. Kartanossa yhtyvät sopuisalla ta-

valla kodikkuus ja juhlavuus. Uusklassillisista piirteistä huolimatta siinä on samalla romanttisuutta.

Kartanorakennuksen laajentamisen aiheutti varmaan paitsi lisääntynyt tilan tarve Heinolan muuttaminen läänin hallintokeskukseksi ja myöhemmin kaupungiksi. Uudetaan muodostetun Kymenkartanon läänin maaherran residenssi siirrettiin v. 1776 Loviisasta Heinolaan. Myöhemmin lääninjoon uudistuksessa Heinola menetti läänin hallintokeskuksen Mikkeliin, mutta sille myönnettiin v. 1839 kaupunginoikeudet ja residenssille kuulu-

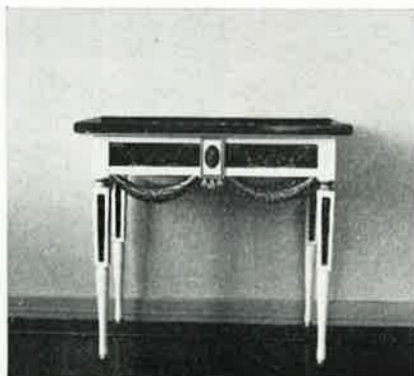
kin väistyy ja uteliaisuus herää. On helppo todeta, että kartano on rakennettu vaihteittain. Runkona on ollut yksikerroksinen, pieni-ikkunainen maalaistyyppinen talo, jonka päätyjä on myöhemmin jatkettu ja rakennuksen alkuperäinen osa on korotettu 2-kerroksiseksi. Tuloksena on ollut erittäin tasapainoinen, mutta samalla kuitenkin

neet maa-alueet joutuivat lahjoitusmaina kaupungille.

Tästä Heinolan aseman arvonnousta johtui, että elämä Nynäsän kartanossa vilkastui. Alakerran viihtyisien mutta matalien huoneiden lisäksi tarvittiin suuri ja edustava juhla-kerros, jossa sopi ottaa vastaan arvovaltaisia vieraita ja pitää juhlia. Kartanon toinen kerros rakennettiin ja sisustettiin juuri tällaisia tarkoituksia varten.

Kartano entistetään

Nynäsän kartanon jouduttua säätäläisomistajilta yhtiölle ja vuokraajan asuttavaksi päärakennuksen loisto alkoi himmentyä. Kerrotaan,

että vuokra-ajan päättyessä päära-
kennusta käytettiin varastona. Yh-
tiön johto kiinnittikin huomiota
historiallisen kartanorakennuksen
alennustilaan ja seurauksena oli

vassa kunnossa. Se kalustettiin ym-
päristöönsä sopivilla tyylihuone-
kaluilla, joita hankittiin etupäässä
lähiseudun muista kartanoista. Jo-
kunen alkuaan Nynäsistä peräisin

Tämä uusrokoo-
kruunu säteilee
nyt Voikkaan
klubin katossa

ollut esinekin löysi jälleen tiensä
alkuperäiselle paikalleen.

Kun kaikki oli saatu valmiiksi,
avasi Nynäs ovensa kulttuurihisto-
riallisena kartanomuseona. Se oli
suurenmoinen saavutus. Kenties
1930-luvulla sille ei osattu vielä an-
taa täyttä arvoa, mutta jos se olisi
yhä tässä tarkoituksessa, olisi se

Heinolan kaupungin
museo on sijoitettu
entiseen rappilaan

päätös, joka johti kartanon entistä-
miseen ja uudelleen sisustamiseen
säätyläiskartanoksi. Tämä työ suo-
ritettiin 1930-luvun alkupuolella
Muinaistieteellisen toimikunnan
arkkitehdin A. W. Ranckenin val-
vonnan alaisena. Korjaus oli varsin
perusteellinen. Talo kunnostettiin
kivijalkaa ja uunien perustuksia
myöten. Alkuperäiset värit etsittiin
monien maali- ja tapettikerrosten
alta ja tuloksena oli niin kaunis
kartano, että tuskin loistonsa päi-
vinäkään se oli ollut näin edusta-

Näissä uusrokoo-
tuoleissa on
havaittavissa
hollantilais-
englantilaisia
vaikutteita

koko itäisen Hämeen houkuttele-
vimpia nähtävyyksiä.

Kartanon irtaimisto

Edellä jo mainittiin, että Nynäsin
kartanon irtaimisto on ollut varas-
toituna. Se käsittää huomattavan
määrän huonekaluja ja sisustusesi-
neistöä pääasiassa 1800-luvun eri
tyylikausilta ja muodostaa erittäin
arvokkaan ja mielenkiintoisen näyt-
teen viime vuosisadan kartanosisus-
tuksesta Kymijoen ja itäisen Hä-
meen vaikutuspiirissä. Esineistö ja-
kautuu neljään ryhmään: kustavi-
laiseen, biedermeier-tyyliseen ja
uusrokoo-tyyliseen sekä sen holl-
lantilais-englantilaisessa että rans-
kalaisessa muodossa.

Jatkuu sivulla 28

1800-luvun puoli-
välin uusrokoo-
ja biedermeier-
sävyinen pöytä
Voikkaan klubin
ulkonema-
syvennyksessä

Koristepensaista

Nykyinen suuntaus kotipuutarhojen suunnittelussa pyrkii kiinnittämään huomion kotien ympäristön kaunistamiseen. Koristepuutarha nurmikkoineen, pensas- ja kukkaryhmineen luo viihtyisyyttä rakennuksen ympärille. Puut ja pensaat kuuluvat osana jokaiseen puutarhaan.

Kaikista kukkakasveista vaativat pensaat vähiten hoitoa. On olemassa monia puutarhanomistajia, jotka eivät tahdo tai eivät ehdi omistaa paljonkaan aikaa puutarhansa kasvien hoitoon, mutta jotka kuitenkin haluavat nauttia kasvien luomasta kauneudesta. Koristepensaat ovat juuri kuin heitä varten luotuja. Lisäksi on otettava huomioon, että useat pensaat ovat kauniita sekä keväällä että kesällä kukkiessaan ja syksyisin marjain tai lehtien väriloiston aikana.

Lumipallopensas

Pensaita sijoitettaessa tulisi myös ottaa huomioon eri lajien vaatimukset maanlaatuun, kosteuteen ja valaistukseen nähden. Kaikille kasveille ei voida varata 'paikkaa auringossa', mutta onneksi useat eivät sitä vaadikaan. Monet koristepensaat ovat hyvin tyytyväisiä varjoisaan kasvupaikkaan. Kosteutta vaativaa pensasta on turha yrittää saada kasvamaan kuivalla paikalla ja päinvastoin. Pensaiden käyttö on sangen moninainen. Muutamat so-

pivat istutettaviksi kauniin kasvutapansa ja kukintonsa vuoksi yksinäispensaiksi nurmikolle. Korkeat ja keskikorkeat pensaat sijoitetaan puutarhan reunamille kehystämään kokonaisuutta tai niitä käytetään antamaan näkösuojaa tarpeen mukaan.

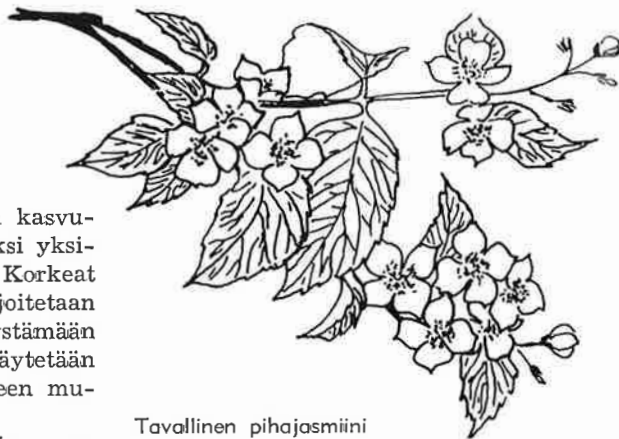
Koristepensaiden valikoima on hyvin laaja ja monipuolinen. Kun puhutaan vaahterasta, tulee ensimmäiseksi tavallisesti mieleen suuri puu, mutta myös pensasmaisia vaahteroita on olemassa.

Mongolian vaahtera (*Acer ginnala*) ja *Tatarian vaahtera* (*Acer tataricum*) kasvavat suuriksi pensaiksi, jotka saattavat tulla jopa 4–5 m korkeiksi. Ne sopivat suoja-pensaiksi matalampien pensaiden taustalle ja viihtyvät auringossa tai puolivarjossa. Varsinkin Mongolian vaahteran loistavan punakeltainen syysväritys antaa loppukesän puutarhalle iloisen väriläikän.

Tuomipihlaja (*Amelanchier canadensis*) on saanut nimensä siitä, että sen valkeat kukat muistuttavat suuresti tuomen kukkaterttuja. Pensas soveltuu suojaistutuksiin sekä yksinäispensaaksi kasvaen 3–5 m korkeaksi. Se kukkii touko–kesäkuussa ja sietää myös varjoa. Lehtien syysväri on ruosteepunainen.

Japanin happomarja (*Berberis thunbergii*) on kasvupaikkaan nähden vaatimaton pensas. Se kasvaa runsaan metrin korkuiseksi ja menestyy parhaiten aurinkoisella paikalla soveltuessa kivikkoryhmiin ja rinteitä peittämään sekä vapaasti kasvaviin että leikattuihin pensasaitoihin. Happomarjan kukat ovat vaatimattomat, mutta marjat ja lehdet loistavat syksyllä sitä kirkkaammin värein.

Valkomarjainen pensaskanukka (*Cornus alba*) sopii varjoisille ja kosteille paikoille. Pensaan versot ovat ruskehtavan punaiset ja siksi pensas on koristeellinen näky puutarhassa talvellakin valkoisen han-

Tavallinen pihajasmäki

gen keskellä. Kesällä värikkäät versot peittyvät suurten lehtien rehevyyteen ja kesä–heinäkuussa puhkeavat kellertävän valkoiset kukinnot. Kanukkalajeista löytyy myös useita kirjavalehtisiä muotoja.

Tuhkapensas (*Cotoneaster*) ovat siirakenteisia ja kaunislehtisiä pensaita, joilla on myös kaunis syysväritys. Ne viihtyvät hyvin kuivillakin paikoilla ja niiden käyttömahdollisuudet ovat monenlaisia. Matalat lajit sopivat kivikko- ja kukkaryhmiin. Kiiltävä tuhkapensas on parhaimpia kasveja leikattuihin pensasaitoihin.

Onnenpensas (*Forsythia*) on kaunis koristepensas, joka kukkii keltaisin kukin aikaisin keväällä huhti–toukokuussa ennen lehtien puhkeamista. Se vaatii menestyäkseen syvämultaisen, aurinkoisen ja suojaisen kasvupaikan.

Onnenpensas

Syreenihortensia (*Hydrangea paniculata grandiflora*) soveltuu yksinäispensaaksi sekä pensas- ja kukkaryhmiin. Se menestyy parhaiten aurinkoisella kasvupaikalla ja hie-
man hapahkossa maassa. Kukinto on kartiomainen, jopa 30 sm korkea. Kukat ovat aluksi valkoiset, myöhemmin punertavat ja kukinta alkaa tavallisesti elokuun alussa ja jatkuu syysshalloihin asti.

Mahonia (*Mahonia aquifolium*) on matala, noin puolen metrin korkuinen ikivihreä pensas. Lehdet ovat nahkeita, piikkilaitaisia ja kiiltävän tumman vihreitä. Keltaiset kukat ovat suurissa, pystyissä kukinnoissa versojen latvoissa. Mahonia soveltuu istutettavaksi hyvinkin varjoisille paikoille.

Marjaomenapensas (*Malus sargentii*) on 1—2 m korkea erittäin runsaskukkainen koristepensas ja sopiva pikkupuutarhoihin yksinäispensaaksi. Hedelmät ovat pieniä, tummanpunaisia, 4—5 samassa ryhmässä ja ne pysyvät kauan pensaassa. Syysväritys on punakeltainen.

Jasmiineja (*Philadelphus*) on useita eri lajeja ja ne kuuluvat arvokkaimpiin koristepensaisiimme. Pensaiden korkeus vaihtelee metristä aina 3—4 metriin. Kukat ovat valkoisia ja useimmilla lajeilla tuoksuja. Jasmiini sietää jonkin verran varjoakin, mutta runsaimman kukkaloistonsa se antaa aurinkoisella kasvupaikalla. Kestävin jas-

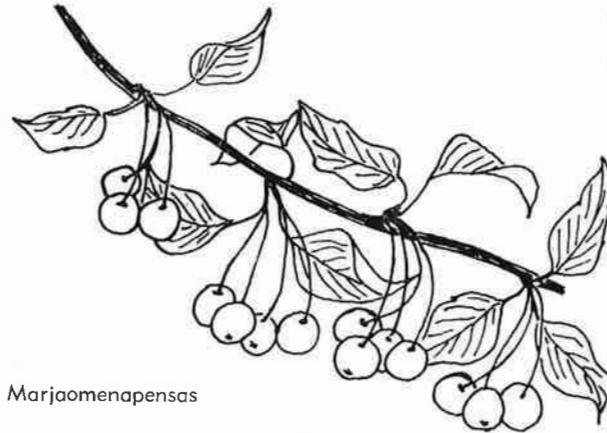
miineista on tavallinen pihajasmiini (*P. coronarius*).

Pensashanhikki (*Potentilla fruticosa*) kasvaa vain noin metrin korkeiseksi. Kasvupaikkaan nähden se on hyvin vaatimaton menestyen kuivilla ja karuilla mailla voimakkaassakin auringon paahteessa. Pensashanhikki soveltuu kivi-
kko- ja kukkaryhmiin sekä vapaasti kasvaviin pensasaitoihin. Kukat ovat keltaisia muistuttaen leinikin kukkia.

Pensasruusut eli puistoruusut ovat jaloruusuja paljon kookkaampia ja kestävämpiä. Niitä käytetään koristepensaiden tavoin nurmikoilla tai vapaasti kasvavina aitoina. Pensasruusut eivät kaipaa säännöllistä leikkaamista eivätkä talveksi peittämistä. *Valamon ruusulla* (*Rosa gallica splendens*) on suuret, puolikerrotut, loistavan punaiset kukat. Se kasvaa n. 1—2 m korkeaksi. *Punalehtisen ruusun* (*Rosa rubrifolia*) kukat ovat pieniä, yksinkertaisia ja vaaleanpunaisia. Pensas viihtyy yhtä hyvin auringossa kuin varjossakin. *Kurttulehtinen ruusu* (*Rosa rugosa*) menestyy kaikenlaisilla kasvupaikoilla ja sietää varjoakin. Kukat ovat isoja, punaisia ja yksinkertaisia. Syyspuolella pensaaseen ilmestyy suuria, punaisia kiulukoita, joita käytetään ravinnoksi ja ne ovat hyvin vitamiinipitoisia.

Pensasangervot (*Spiraeat*) kuuluvat puutarhan parhaimpiin koristepensaisiin siron kasvutapansa ja

kauniiden kukkiensa takia. Ne ovat yleensä vaatimattomia kasvupaikan suhteen, mutta useimmat lajit viihtyvät parhaiten aurinkoisella paikalla. *Morsiusangervo* (*Spiraea arguta*) kukkii kesäkuussa, jolloin oksat ovat kauttaaltaan lumivalkeiden kukkien peitossa. *Ruusuangervo* (*Spiraea bumalda froebelii*) on matala, vain puolen metrin korkuinen pensas, jossa on karmiinipunaiset kukat. *Kinosangervo* (*Spiraea vanhouttei*) on 1,5—2 metrin

Marjaomenapensas

korkuinen nuokkuvaoksa-
sainen pensas. Kesä—heinäkuussa kukkiessaan se on täynnä valkeita kukintoja.

Lumimarjapensa (*Symphoricarpos albus*) kukat ovat sangen mitättömän näköisiä, mutta valkoiset, melko isot marjat koristavat pensasta vielä lehtien varisemisen jälkeenkin. Pensas kasvaa puolen toista metrin korkeiseksi ja viihtyy syvässäkin varjossa.

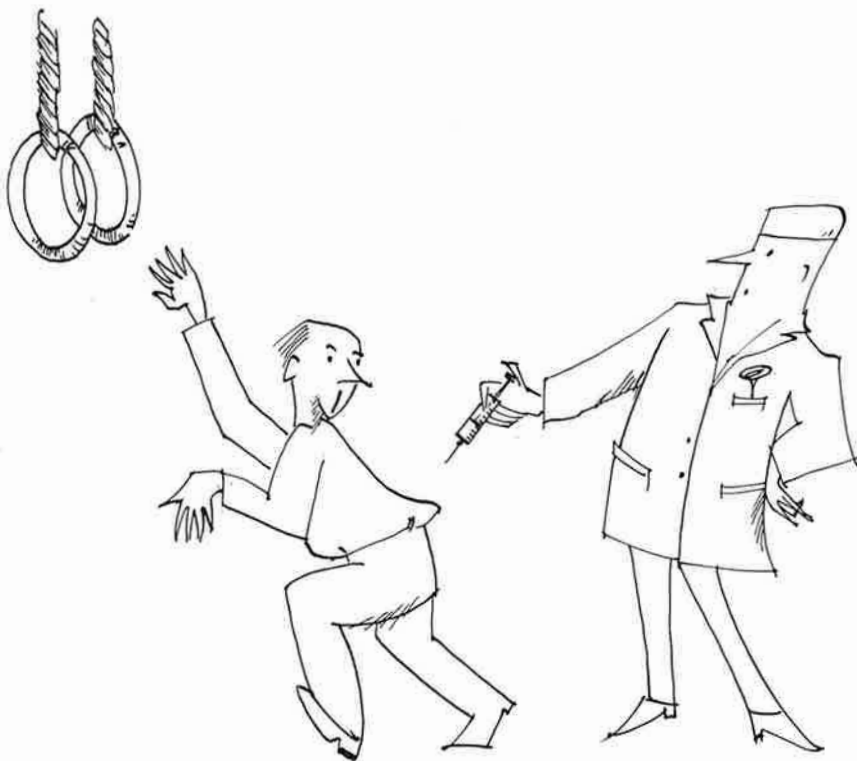
Pihasyreeni (*Syringa vulgaris*) kuuluu epäilemättä vanhimpiin ja eniten käytettyihin koristepensaisiin kotipuutarhoissamme. Kestävimpiä syreenilajeja on *Unkarin syreeni* (*Syringa josikaea*), jonka kukinnot ovat jäykästi pystyssä. Unkarin syreeni kukkii myöhemmin kuin tavallinen pihasyreeni.

Lumipallopensas (*Viburnum opulus sterile*) vaatii aurinkoisen kasvupaikan. Se kukkii runsaasti heinäkuussa valkein, pallomaisin kukinnoin. Pensas sopii yksinäispensaaksi nurmikolle.

Suurin osa koristepensaista on kiitollisia ja vaatimattomia. Oikein hoidettuina ja sijoitettuina voi pensaista muodostua puutarhan kiitollisin koristeaines.

Lääkintä-voimistelusta

Noin 25 vuotta sitten olivat liikehoito ja muut fysikaaliset hoitotavat Suomessa — päinvastoin kuin yleensä kehittyneissä valtioissa — aivan unohdetussa asemassa. Vasta sotien jälkeen havahduttiin huomaamaan, ettei pelkällä lääkehoidolla tai kirurgisilla toimenpiteillä voitu auttaa mm. niitä kymmeniätuhansia sotainvalidejamme, jotka piti kiireesti kuntouttaa rauhan tehtäviin.

Huolimatta kipeästä fysioterapian tarpeesta suhtautui valtiovalta aluksi torjuvasti ja myöhemminkin penseästi lääkäntävoimistelijain koulutukseen. Niinpä koulutus pääsi alkuun tilapäisissä suojissa vain Invalidisäätiön tuen turvin ja vasta tänä vuonna on Valtion Lääkintävoimistelukoulu vihdoinkin aloittanut vakinaisen toimintansa.

Vaikka asiat nyt näyttävätkin olevan päällisin puolin kunnossa, olemme silti 20 vuotta jäljessä muun maailman kehitystasosta, sillä fysioterapian tarve on kasvanut koko ajan suuresti. Ajatelkaamme vain reuma- ja sydänveritulppapotilaita, aivohalvaus-, liikenne- ja tapaturmapotilaita, polioon sairastuneita, sotainvalideja, aivovauriolapsia, kroonisesti sairaita ja vanhuksia, niin saamme käsityksen lääkäntä-

voimistelijain tuikitarpeellisuudesta yhteiskunnassamme.

Alati vähenevä ruumiillinen työ ja tehtaiden lisääntyvä automatisoituminen ovat aikamme tunnusmerkkejä, joita sävyttää eräs ikävä pop-ilmio: kipeät selät. Istumistyö ja selkälihasten toimettomuus aiheuttavat sen, että keskimäärin joka toinen henkilö sairastuu selkävai-voihin jo ennen 50 ikävuottaan. Tästä on tavallisesti seurauksena moniviikkoinen työkyvyttömyys ja ansion harmillinen väheneminen. (Tilaston mukaan on Kuusankosken tehtaissa vähintään 10 henkeä selkäkivun takia ympärivuotisella sairaslomalla!) Surkeaa tilannetta on koetettu yhtiön taholta parantaa mm. tukemalla ja suosimalla vapaaehtoista liikuntakasvatusta sekä järjestämällä työpaikoille renkaita, puolapuita ja rekkejä selkävoimistelua varten. Lisäksi on hupaisin piirrostauluin ja ohjelehtisin neuvottu järkeviä nosto- ja työasentoja. Valistustyöstä huolimatta ovat lääkäreiden vastaanotot pullollaan selkävai-voisia, joita sitten lääkkeiden, linimenttien, lämpöhoitojen, ruiskeiden, makailun, myötätunnon ja kotivoimistelun avulla yritetään saada uudelleen työkyntöisiksi. Valitettavan useat näistä selkäpotilais-

ta kuuluvat juuri siihen ihmisryhmään, joka ei tunnusta liikunta- ja voimisteluharrastusten vähentävän selkävaurioiden kehittymistä — tai sitten asia on valjennut heille liian myöhään, jolloin vain vähän on enää tehtävissä heidän hyväkseen.

Mielestäni tämä noidankehä olisi saatava katkaistuksi jostakin kohdasta. Vapaaehtoinen liikuntaharrastus on paikkakunnallamme viireä, mutta sen lisääminen on vielä täysin mahdollista. Työpaikkavoimistelu tehtaissa on samoin vilkasta, mutta sen enentäminen on toivotavaa. Kaikki selkäpotilaat pitäisi saada perusteelliseen lääkärintarkastukseen ja hoitoon. Hoitotoimenpiteiden jälkeen heidät ohjattaisiin koulutetun lääkäntävoimistelijan luo, joka lääkärin valvonnan alaisena ja yhteistyössä hänen kanssaan aloittaisi potilaan kuntouttamisharjoitukset. Tällöin neuvottu kotivoimistelu ei enää jäisi selkäpotilaan oman (tavallisesti heikon) yrittämisen varaan, vaan johtaisi todellakin toivottuun tulokseen. Treenattu selkäpotilas olisi hyvänä esimerkkinä ympäristölleen ja yrittäisi hyvän hoitotuloksen kannustamana ylläpitää itsekin selän kuntoa vastaisuudessa.

Voikkaan tehdas ylivoimainen voittaja yhtymän hiihtomestaruuskilpailuissa Juantehtaalla

Yhtymän 21. talvimestaruuskilpailut järjestettiin 20.—21. 3. Juantehtaalla vanhan idyllisen ruukin toimituksessa kisojen isäntänä. Voikkaan tehtaan hiihtohegemonia jatkui edelleen voikkaalaisten hiihtäessä voitosta voittoon. 4x5 km:n rakettiviestissä valtasivat Voikkaan molemmat joukkueet kärkisijat ja 15 km:n hiihdossa he saavuttivat

Mauno Arkko hävisi vain 45 sekuntia voittajalle. Kuvassa Juantehtaan isännöitsijä L. Timgren ojentaa Mauno Arkolle palkinnon. Hän saavutti viestissäkin toiseksi parhaan yksityisajan

sortui seuraavana aamuna uuteen lumeen ja aiheutti monelle voiteluvaikauksia. Lauantaina suoritettu viestinhiihto muodostui mielenkiintoiseksi, sillä Voikkaa oli asettanut kaksi lähes samanvahvuista joukkuetta 'tuleen' ja sijoitusten vaihdella vaihdoissa riitti kilpailussa värikkyyttä. Pienenä yllätyksenä on pidettävä Heinolan pääsyä Kymintehtaan edelle. Parhaan yksityisajan saavutti Unto Pöyhönen 18.31, toisena oli Mauno Arkko 18.39 ja kolmantena Heinolan Kalevi Hakala 19.12.

Sunnuntaina hiihdetyllä yleisellä 15 kilometrillä Unto Pöyhönen osoitti terävää kuntoa. Hän oli puolimatassa 7 sekuntia Mauno Arkkoa edellä. Toisella kierroksella ja erityisesti viimeisillä kilometreillä Pöyhönen lisäsi vauhtia ja vei yhtymän hiihtokuninkuuden 45 sekunnin erolla Mauno Arkkoon. Keijo Hokkanen sauvoi maaliin kolmantena ja Kymintehtaan Leo Viljakainen tuli neljänneksi. Ikämiehistä Voikkaan Osmo Niemelä oli aivan omaa luokkaansa sijoittuen yleisessäkin sarjassa seitsemänneksi.

Kilpailujen palkintojenjakotilai-

kolmoisvoiton ja ylivoimaisen joukkuevoiton. Karkkila sijoittui joukkuekilpailussa toiseksi ja Kymintehdas kolmanneksi.

Sää- ja keliolosuhteet olivat kilpailujen aikana hieman vaikeat. Ensimmäisenä kilpailupäivänä oli jokseenkin selvä vesikeli, mutta yöpakkasen aikaansaama lentokeli

Tottuneesti kävi toimitsijoilta tehtävien hoito

Hiihtokuninkaan manttelia kantaa nyt Voikkaan Unto Pöyhönen

suus päättäjäsaterioineen oli järjestetty tehtaan seurataloon. Tilaisuuden aloitti Juantehtaan torvisoittoa johtajanaan Oskari Salin. Kun Juantehtaan Marttojen valmistama maittava juhla-ateria oli nautittu yhteiskoulun sirojen tyttösten tarjoilemana, alkoi palkintojenjako. Sen suorittivat tehtaan isännöitsijä dipl.ins. Lasse Timgren ja sosiaalipäällikkö Mikko Lehto-ora. Yllätyspalkintoina kuuluivat kalakukot tietenkin asiaan, oltiinhan niiden syntysijoilla. Tilaisuuden päättäjäksi kiitti yhdistön sosiaalipäällikkö Åke Launi-

kari hiihtäjiä ja toimitsijoita, vieraanvaraisia isäntiä sekä kaikkia, jotka olivat osallistuneet onnistuneiden kisojen järjestelyyn.

Yhtiön eri tehtaiden urheiluedustajien kokouksessa päätettiin kesä-mestaruuskilpailut pitää Voikkaalla. Hiihtomestaruuskilpailun kiertopalkinnon jäätyä viime talvena voik-

Voikkaan tehdas
vei ylivoimaisen
joukkuevoiton.

Tehtaan
joukkue vas:lta
Unto Pöyhönen,
Mauno Arkko,
Keijo Hokkanen,
Osmo Niemelä,
Anssi Joutjärvi ja
Keijo Holopainen

15 km:n hiihdossa
vei pronssin
niin ikään
voikkaalainen
Keijo Hokkanen

kaalaisten haltuun lahjoitti Voikkaan tehdas sen tilalle uuden Tapio Wirkkalan hopeamaljan.

Tulokset:

4 x 5 km viesti: 1) Voikkaa I (Mouhu, Joutjärvi, Holopainen, Arkko) 1.21.03, 2) Voikkaa II (Hokkanen, Erlin, Niemelä, Pöyhönen) 1.22.01, 3) Karkkila (Taivainen, Hevosojä, Rätty, Hietanen) 1.22.35, 4) Heinola (Björk, Virtanen, Gren, Hakala) 1.25.04, 5) Kymintehdas (Viljakainen, Jyräs, Kekkonen, Mäkinen) 1.25.26, 6) Juantehdas (Var-

tiainen, Hämäläinen, Julkunen, Tiainen) 1.27.22, 7) Salo (Lautiala, Nikkanen, Marjanen, Kelppe) 1.32.58.

Yksityisajat: 1) Unto Pöyhönen, Voikkaa, 18.31, 2) Mauno Arkko, Voikkaa 18.39, 3) Kalevi Hakala, Heinola, 19.12, 4) Keijo Holopainen, Voikkaa, 19.41, 5) Keijo Hokkanen, Voikkaa, 19.42, 6) Eero Tiainen, Juantehdas, 20.05, 7) Osmo Niemelä, Voikkaa, 20.06, 8) Aapo Hietanen, Karkkila, 20.06, 9) Atte Kekkonen, Kymintehdas, 20.12, 10) Anssi Joutjärvi, Voikkaa, 20.18, 11) Seppo Mäkinen, Kymintehdas, 20.20, 12) Kalevi Rätty, Karkkila, 20.26, 13) Pertti Taivainen, Karkkila, 20.51, 14) Rauuno Hevosojä, Karkkila, 21.12, 15)

Taisto Gren, Heinola, 21.12, 16) Hannu Kelppe, Salo, 21.32, 17) Niilo Virtanen, Heinola, 21.56, 18) Pauli Vartiainen, Juantehdas, 22.12, 19) Lasse Jyräs, Kymintehdas, 22.19, 20) Arvi Julkunen, Juantehdas, 22.22, 21) Pentti Mouhu, Voikkaa, 22.25, 22) Leo Viljakainen, Kymintehdas, 22.35, 23) Raimo Hämäläinen, Juantehdas, 22.43, 24) Pentti Björk, Heinola, 22.44, 25) Reijo Lautiala, Salo, 22.56, 26) Pertti Nikkanen, Salo, 23.18, 27) Keijo Erlin, Voikkaa, 23.42, 28) Immo Marjanen, Salo 25.12.

15 km hiihto: 1) Unto Pöyhönen, Voikkaa, 57.20 (7,5 km väliaika 28.02), 2) Mauno Arkko, Voikkaa, 58.05 (28.09), 3) Keijo Hokkanen,

Ikämiesten
kulta meni
voikkaalaiselle
Osmo Niemelälle,
joka yleisessäkin
sarjassa sijoittui
seitsemänneksi

Voikkaan ykkös-
joukkue voitti
4 x 5 km:n viestin

Voikkaa, 1.00.05 (29.48), 4) Leo Viljakainen, Kymintehdas, 1.00.19 (29.37), 5) Reijo Eteläpää, metsäosasto, 1.00.41 (29.10), 6) Atte Kekkonen, Kymintehdas, 1.02.07 (30.13), 7) Osmo Niemelä, Voikkaa, 1.03.01 (30.49), 8) Anssi Joutjärvi, Voikkaa, 1.03.02 (31.34), 9) Kalevi Rätty, Karkkila, 1.03.19 (30.37), 10) Pauli Vartiainen, Juantehdas, 1.04.14 (31.56), 11) Taisto Gren, Heinola, 1.04.30 (31.22), 12) Pertti Taivainen, Karkkila, 1.05.54 (32.23), 13) Eero Tiainen, Juantehdas, 1.05.55 (33.38), Seppo Mäkinen, Kymintehdas, 1.05.55 (32.22), 15) Arto Siivonen, Karkkila, 1.06.02 (32.18), 16) Aapo

Hietanen, Karkkila, 1.06.55 (33.31), 17) Keijo Holopainen, Voikkaa, 1.06.57 (33.24), 18) Seppo Lappalainen, Karkkila, 1.07.02 (32.47), 19) Martti Tiainen, Juantehdas, 1.07.19 (33.06), 20) Niilo Virtanen, Heinola, 1.07.45 (33.41), 21) Kyösti Taivainen, Karkkila, 1.07.54 (33.41), 22) Tapio Nikkilä, Kymintehdas, 1.08.02 (31.44), 23) Raimo Hämäläinen, Juantehdas, 1.08.13 (32.32), 24) Pentti Björk, Heinola, 1.08.28 (32.57), 25) Reijo Lautiala, Salo, 1.08.48 (34.29), 26) Juhani Hyvärinen, Karkkila, 1.09.28 (33.28), 27) Arvi Julkunen, Juantehdas, 1.10.10 (34.34), 28) Martti Hyyrynen, Ky-

Rakettiviestissä palkittiin myös jokaisen joukkueen paras. Vas:lta Kalevi Hakala Heinolasta, Mauno Arkko ja Unto Pöyhönen Voikkaalta, Aapo Hietanen Karkkilasta, Eero Tiainen Juantehtaalta, Atte Kekkonen Kymintehtaalta ja Hannu Kelppe Salosta.

Oikukkaasta säästä johtuen yleisöä ei ollut kuin kourallinen, mutta sitä innokkaammin seurattiin kilpailujen kulkua

mintehdas, 1.10.17 (34.36), 29) Rau-
no Hevosojä, Karkkila, 1.10.35
(34.49), 30) Lasse Jyräs, Kyminteh-
das, 1.11.38 (33.21), 31) Hannu Kelp-
pe, Salo, 1.11.42 (34.34), 32) Taito
Harju, Kymintehdas, 1.12.22 (35.27),
33) Heikki Paakala, Kymintehdas,
1.12.48 (34.10), 34) Pauli Saarinen,
Heinola, 1.13.05 (35.56), 35) Pentti
Mouhu, Voikkaa, 1.14.32 (36.04), 36)
Erkki Multanen, Voikkaa, 1.20.48

Tyytyväisiä ilmeitä päällikköjen pöydässä. Vas:lta liikuntaneuvoja Leo Savolainen, sosiaalipäällikkö Åke Launikari, dipl. ins. L. Timgren, liikuntaneuvoja Raine Valleala ja sosiaalipäällikkö Mikko Lehto-ora.

(38.52), 37) Urmas Laakso, Kymin-
tehdas, 1.23.22 (38.02), 38) Immo
Marjanen, Salo, 1.28.33 (41.52).

I k ä m i e h e t : 1) Osmo Niemelä,
Voikkaa, 1.03.01, 2) Niilo Virtanen,
Heinola, 1.07.45, 3) Arvi Julkunen,
Juantehdas, 1.10.10, 4) Martti Hyy-
rynen, Kymintehdas, 1.10.17, 5) Tai-
to Harju, Kymintehdas, 1.12.22, 6)
Erkki Multanen, Voikkaa, 1.20.48.

Juantehdan yhteiskoulun tytöt tarjoilivat kilpailujen päättäjäis-tilaisuudessa marjojen valmistaman maukkaan juhla-aterian

Joukkue tulokset: 1) Voikkaa (kuuden keskiaika) (Pöyhönen, Arkko, Hokkanen, Niemelä, Joutjärvi, Holopainen) 1.01.25, 2) Karkkila 1.06.11, 3) Kymintehdas 1.06.23, 4) Juantehdas (neljän keskiaika) 1.06.25, 5) Heinola 1.08.27.

Pahamäen maasto Valkealassa tarjoaa hiihtäjälle tunturielämyksiä

Sosionomi Keijo Jokiranta:

Talvella tapahtunutta

Anssi Joutjärvi oli voikkaalaisten tehokas ankuri Kymenlaakson Viestissä

Voikkaan tehtaan kalastuskilpailussa vei naisten sarjassa voiton Eila Sohlman, joka kuvassamme on konttoripäällikkö Torsten Nylundin onniteltavana

Talven työt ja leikit ovat takana-päin. Talvi vuodenaikana on sekä kiihkeästi kaivattu että voimakkaasti vihattu riippuen itsekunkin näkökulmasta, harrastuksista ja mieltymyksistä. Talven kannattajat vievät päättyneellä kaudella roiman voiton ainakin Kuusankoskella päätellen siitä innostuksesta, millä talven leikeistä suosituimpiin, hiihtoon ja kalastukseen, on osallistuttu. Taajana, aina laajenevana joukkona ovat kuusankoskelaiset rientäneet hiihtokohteisiin, osallistuneet laturetkille, jännänneet kilpahiihtäjien suorituksia ja siinä sivussa pilkkineet osasto-, seura- ja tehdasotteluita. Liikunnan iloissa on unohdettu talven vaikeudet; epäkuntoiset tiet, kalliit lämmityskustannukset ja kiusalliset lumityöt. Talvi on otettu vastaan ystävänä, jonka seurassa viihtyy.

Kuntohiihto

Ensimmäisenä talven yrityksistä käynnistyi harrastushiihto, joka tunnetaan nykyisin jo kuntohiihdonkin asiallisella nimellä. Alusta alkaen oltiin innolla mukana ja väliaikatulokset lupailivat kerrassaan hyvää. Kauden keskivaiheilla oteltiin uljaasti 'perivihollisemme' Karhulan kanssa ja ensimmäisen kerran saivat kuusankoskelaiset to-

deta olevansa niskan päällä ja voittivatkin tämän titaani taistelun. Kuu-kauden aikana kirjattiin Kuusankoskella 62 606 suoritusta Karhulan 59 877 vastaan. Reipas tahti jatkui ilmastollisista takaiskuista huolimatta loppuun asti ja niin päästiin yhtiönkin piirissä ennätyslukuihin eli 110 175 suoritukseen (v. 1964 100 946 suoritusta). Toivoo sopii, että hiihtoon osallistuneiden armeija muistaa jatkuvasti vartalonsa vaatimukset ja osallistuu kuntoharjoitteluun myös alkaneen kävelykauden aikana.

Rynnistys laturetkille

Kukapa olisi kymmenen vuotta takaperin uskonut, että kokonaista 430 aikuisväkeen lukeutuvaa hiihtää vuonna 1965 neljän tai peräti seitsemän peninkulman mittaisen laturetken. Yleensä moista yritystä on pidetty (ja pidetään) tavalliselle pulliaiselle mahdolltomana ja on uskoteltu, että viimeisetkin hiihtohalut haihtuvat moisessa rääkissä. Kymmenen kertaa hiihdetty Pohjois-Kymen Laturetki ja lisääntyvät osanottajaluvut todistavat kuitenkin toista. Innostus päivän kestävään hiihtoon on kasvamassa ja hiihdon ansiot on laajalti tunnustettu.

Laturetkiaatteen mainostamiseksi on tehty paljon työtä. Hyvä mainosvaltti on varmasti Kymenlaaksossa käytetty nk. 'pomoviesti', missä ajatukselle myötämieliset paikkakuntien johtohenkilöt hiihtävät laturetkireitin. Yhtiömme edustajina

olivat tällä kertaa mukana apulais-isännöitsijä Gustav Rosenqvist ja sähköosaston teknillinen johtaja Cyrill von Graevenitz. Viestin vastaanottajana oli itse Tahko Pihkala.

Menestystä Kymenlaakson Viestissä

Liekö massojen mittava matkanteke innoittanut myös valiot vauhtiin. Vai olisiko Kuusankosken kilpahiihdon nousu innoittanut eri ikäkausissa kokeilemaan uudelleen hiihtoa ja toteamaan sen miellyttävyyden jälleenkuntoutumisen menetelmänä. Mene ja tiedä. Joka tapauksessa hiihtäjämme osoittautuivat melkoisiksi tekijöiksi niin maakunnallisessa Kymenlaakson Viestissä kuin yhtiön mestaruuskilpailuissakin.

"Voikkaa heitti suolat soppaan", otsikoi kymenlaaksolainen sanomalehti kertoessaan Kymenlaakson Viestistä. Otsake kuvaa sattuvasti voikkaalaisten osuutta kilpailussa, mikä ratkesi vasta viidennellä osuudella Tampellan Lauri Bergqvistin kirittyä ratkaisevaan eroon. Sitä ennen oli nähty kiihkeävauhtinen viesti, jonka erikoisuuksiin kuuluu satamääräinen viestin mukana kulkeva autojono. Kuusankosken tehdasjoukkueet voivat olla ylpeitä sijoituksistaan tässä 23 joukkueen välisessä kilvassa. XVII Kymenlaakson Viestin tuloksia:

Osuus Voikkaa—Kouvola: 1) Vilkas 38.11 Taisto Niemelä, 2) Voikkaa 38.12 Keijo Holopainen, 3) Tampella I 38.50 Arvo Marjava, 10) Kymintehdas 40.55 Leo Viljakainen.

Kouvola—Myllykoski: 1) Voikkaa 1.30.09 Mauno Arkko (1), 2) Tampella I 1.31.47 Keijo Pällo (2), 3) Myllykoski I 1.33.06 Arvo Viitanen (4), 9) Kymintehdas 1.36.13 Seppo Mäkinen (10).

Myllykoski—Inkeroinen: 1) Voikkaa 2.12.07 Osmo Niemelä (2), 2) Tampella I 2.13.58 Leevi Perälä (3), 3) Myllykoski I 2.14.23 Asko Nikki (1), 8) Kymintehdas 2.20.22 Matti Holm (9).

Inkeroinen—Juurikorpi: 1) Voikkaa 3.01.02 Unto Pöyhönen (3), 2) Tampella 3.01.58 Veikko Jokimies (2), 3) Myllykoski 3.02.11 Pauli

Apulaisisännöitsijä
Gustav Rosenqvist
ja dipl. ins. Cyrill
von Graevenitz
edustivat
yhtiötämme
Pohjois-Kymen
Laturetken
'pomoviestissä'

Teuvo Pöysä
Voikkaan paperitehtaalta voitti
ylivoimaisesti
kalastuskilpailun

Laari (1), 11) Kymintehdas 3.15.12 Martti Hyyrynen (16).

Juurikorpi—Karhula: 1) Tampella I 3.42.48 Lauri Bergqvist (1), 2) Myllykoski II 3.43.47 Heikki Torri (2), 3) Voikkaa 3.44.12 Keijo Hokkanen (3), 9) Kymintehdas 3.59.20 Atte Kekkonen (4).

Karhula—Kotka: 1) Tampella I 4.16.26 Lauri Juura (1), 2) Voikkaa 4.18.55 Anssi Joutjärvi (2), 3) Myllykoski 4.20.34 Pertti Kurhinen (4), 8) Kymintehdas 4.38.30 Tapio Nikkilä (16).

Talvionginta

Rinnan hiihdon kanssa on nimenomaan miesväen suosioon noussut talvionginta. Sadat yhtiöläiset viettävät talvisin vapaa-aikansa järvien jäällä kilvoitellen kalan kanssa etevämmyydestä ja samalla kohentavat liikkumataitoaan ja -kuntoaan. Voidaankin perustellusti väittää kalamatkan vastaavan tuolaista leppoisaa hiihtoretkeä, joskaan sitä ei voi verrata kunnolla suoritettuun harjoituslenkkiin.

Osoituksena pilkkionginnan suosiosta kerrottakoon tässä Voikkaan tehtaan kalakilpailuista, joissa lyhyestä valmistautumisajasta huolimatta oli mukana 126 kilpailijaa.

Etevimmäksi osoittautui paperitehtaan Teuvo Pöysä, jonka saalis 1250 g oli ylivoimaisesti paras. Naisista oli onnekkain Eila Sohlman. Samalla kun selviteltiin henkilökohtainen paremmuus, kamppailtiin myös osastojen paremmuudesta. Perusteena oli mukanaolleiden keskitulos ja vaadittiin osastolta vähintään kolme kilpailijaa. Voiton peri puuhiomo.

Talvi on mennyt ja kesä on tulossa. Toivottavasti kesä innoittaa meitä jatkuvaan kuntoliikuntaan lähinnä kävelyn, uinnin ja pallolun merkeissä.

Kymin paperitehtaan teknillinen johtaja Botho Estlander kiinnittämässä ansioristin etumies Muisto Niemen rintapieleen, vas. rva Niemi

Etumies Muisto Niemi Kymin paperitehtaan yankee-koneosastolta tuli yhtiön palvelukseen maatalousosastolle v. 1915. Kymin paperitehtaan yankee-puolella hän on työskennellyt v:sta 1952 ja v:sta 1957 alkaen massankäsittely-osaston etumiehenä. Hänelle on kertynyt yhtiöläisvuosia jo 48.

Nti Ester Virtanen tuli yhtiön palvelukseen kirjuriksi Voikkaan selluloosatehtaalte v. 1917, jolloin hän oli vasta 16-vuotias. V. 1929 hän siirtyi silloin perustettuun Voikkaan tehtaan palkkakeskukseen sen esimieheksi ja on ollut tässä toimessa yhtäjaksoisesti. Hän on palvellut yhtiötä 47 vuotta.

Leijona-ritareita

Tasavallan presidentin viime itsenäisyyspäivänä myöntämistä kunniamerkeistä tuli osalliseksi kolme Kuusankosken tehtaiden palveluksessa olevaa, joille kaikille myönnettiin Suomen Leijonan Ritarikunnan ansioristi. Esittelemme tässä nämä valtiiovallan tunnustuksen saaneet yhtiöläiset.

Nti Ester Virtanen saa ansioristinsä, vas. apulaisisännöitsijä Magnus Wangel ja oikealla konttoripäällikkö Torsten Nylund

Työnopeettaja Alvar Korpi tuli ensimmäisen kerran yhtiön palvelukseen Kymintehtaan varastolle 13-vuotiaana poikasena. V. 1916 hän siirtyi Kymin korjauspajan puusepänverstaaseen, jossa hänestä kouliintui mallipiuuseppä. V. 1937 hän siirtyi ammattikouluun puutyönopeettajaksi ja hän on siten lähes kolmen vuosikymmenen ajan kasvattanut nuorukaisista ammattimiehiä. Hän on myös suuresti ansioitunut musiikin-kasvatuksen alalla perustamalla ammattikoulun torvisoittokunnan, jota yhä edelleen johtaa. Opettaja Korpi on palvellut yhtiötämme jo 49 vuotta.

Ammattikoulun johtokunnan puh. joht. varatuomari R. Brotherus puhumassa työnopeettaja Alvar Korvelle, keskellä rva Korpi ja vararehtori Vilho Annala

Ilmari Tuviala

Sven Wikman

Sulo Valsti

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

ILMARI TUVIALA

rakennustyöntekijä Kuusanniemen selluloosatehtaalta tulee 14. 5. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Lapinjärvellä 18. 12. 1904. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran maatalousosastolle ja siirtyi sieltä metsäosastolle. V. 1950 hän tuli rakennusosaston palvelukseen ja siirtyi v. 1964 Kuusanniemen selluloosatehtaalte.

SVEN WIKMAN

tilintarkastaja yhtiön pääkonttorista tulee 7. 6. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Turussa 16. 8. 1900. Käytyään 5 luokkaa Turun ruotsalaista reaalilyseota ja suorittuaan loppututkinnon Åbo Handelsinstitutista hän tuli yhtiön palvelukseen pääkonttoriin v. 1920. Toimittuaan kirjapito- ja lähetysosastoilla hän matkusti

v. 1924 Englantiin ja työskenteli vuoden ajan yhtiömme edustajan Messrs. H. Reeve Angel & Co Ltd:n palveluksessa Lontoossa. Kotimaahan palattuaan hän toimi kirjanpitäjänä ja kasöörinä metsäosastolla sekä v:sta 1951 lähtien huoltokonttorin hoitajana sen lopettamiseen vuoteen 1964 saakka. Sen jälkeen hän on toiminut tilintarkastajana. Yhtiön toimihenkilöiden eläkekassan tilintarkastajana hän oli vv. 1946—1951. Eläkekassan johtokuntaan hän on kuulunut v:sta 1952 lähtien. Hän on ollut myös Kymintehtaan Virkamiesklubin ja ruotsalaisen yhteiskoulun johtokunnan jäsen. Hän on hoitanut luottamustoimia muissakin paikallisissa yhdistyksissä. Innokkaana isänmaan ystävänä hän jo koulupoikana osallistui vapaussotaan ja kuului suojeluskuntaan koko sen toiminnan ajan hoitaen mm. rahastonhoitajan tehtäviä.

SULO VALSTI

korjausmies talousosastolta tulee 14. 6. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Iitissä 7. 9. 1901. Hän on työskennellyt rakennusosastolla, sähköosastolla ja Kuusaan voimalaitosrakennuksella sekä v:sta 1952 lähtien talousosastolla.

NIILO JOKINEN

liikennepäällikkö kuljetusosastolta tulee 27. 4. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Tampereella 20. 3. 1907. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1924 toimien junailijana Kuusankosken—Voikkaan rautatiellä talvisotaan saakka. Sodan päätyttyä hänet nimitettiin Kymin ulkotyö- ja rautatieosastojen mestariksi. Vv. 1951—1959 hän hoiti myös kuljetusosaston toimistopäällikön tehtäviä. Kuusankosken tehdasalueiden vartiointin uudelleen järjestelyn yhteydessä hänet nimitettiin vartiopäälliköksi, jota tehtävää hän hoitaa edelleenkin varsinaisen toimensa ohella. Kuljetusosaston ylimestariksi hänet nimitettiin v. 1957 ja liikennepäälliköksi v. 1962. Hänen vapaa-ajan harrastuksistaan on palokuntatyö ollut etusijalla. Kymintehtaan tehdaspalokuntaan hän kuului vv. 1924—1960 ja oli v:sta 1939 lähtien joukkueen johtajana, v:sta 1957 2. palomestarina ja v:sta 1958 1. palomestarina. Sen lisäksi hän on hoitanut palokunnan sihteerin ja rahastonhoitajan tehtäviä useana vuonna. Palokunnan puheenjohtajana hän oli v. 1959. Hän on suorittanut palopäällystökoulun D-kurssin. Muista harrastuksista mainittakoon postimerkkeily.

Niilo Jokinen

Gunnar Vilenius

Armas Tallgren

Nuorempana hän osallistui Kuusankosken Urheiluseuran toimintaan aktiivisena ja myöhemmin toimihenkilönä. V. 1924 hän liittyi Kymintehtaan suojeluskuntaan ja kuului siihen sen lakkauttamiseen saakka. Molemmissa sodissa hän oli mukana komppanian vääpelinä. Sodan päätyttyä hänet ylen­nettiin vänrikiksi ja myöhemmin luutnantiksi. Kuusankosken Reserviupseeri­kerhon toimintaan hän on osallistunut aktiivisesti, samoin Kuusankosken Kan­sallisseuran toimintaan hoitaen usean vuoden ajan sihteerin tehtäviä. Myös paikalliseen seurakuntatyöhön häneltä on riittänyt aikaa. Hän on kirkkoval­tuuston ja -neuvoston jäsen.

IMPI TETRI

riisinkäärijä Kymin paperitehtaalta tulee 13. 5. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluk­sessä. Hän on syntynyt litissä 8. 10. 1904. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1924 Kuusaan paperitehtaan leikkuu­koneelle. Hän on työskennellyt useaan otteeseen eri osastoilla. Nykyisessä am­matissaan hän on ollut v:sta 1951 läh­tien.

MARTTI LEPISTÖ

puiden latoja Voikkaan puuhiomolta tu­lee 10. 6. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Mänty­harjussa 4. 8. 1900 ja tuli yhtiön pal­velukseen v. 1925 hevosmieheksi Voik­kaan tallille. Palveltuaan mm. rakennus­ja ulkotyöosastoilla hän siirtyi v. 1938 nykyiselle osastolleen apuhiojaksi.

GUNNAR VILENIUS

koneenhoitaja Kymin paperitehtaalta tu­lee 12. 6. olleeksi 40 vuotta yhtiön pal­veluksessa. Hän on syntynyt litissä 22. 1. 1909. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1925. Hän on työskennellyt pa­perikoneilla kaikissa ammattissa. Kone­enhoitajaksi hänet nimitettiin v. 1937.

ARMAS TALLGREN

tekniikko Voikkaan piirustuskonttorista tulee 12. 6. olleeksi 40 vuotta yhtiön pal­veluksessa. Hän on syntynyt 29. 6. 1907 Valkealassa ja tuli yhtiön palve­luksen Voikkaan korjauspajalle v. 1922. Käytyään teknillisen koulun hän siirtyi Voikkaan piirustuskonttoriin v. 1934. Virkansa ohella hän on hoitanut v:sta 1952 lähtien Kuusankosken tehtaiden aloitelautakunnan sihteerin tehtäviä kuu­luttuaan sitä ennen aloitekeskustoimi­kuntaan.

Merkkipäiviä

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

ARVI NOKKANEN

viilaaja Kymin korjauspajalta täyttää 60 vuotta 27. 4. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1920 Kuusaan paperitehtaal­la ja työskenteli siellä vuoteen 1923, jolloin hän siirtyi rakennusosastolle. V. 1924 hän erosi yhtiön palveluksesta ja oli n. kuusi vuotta työssä muualla. V. 1930 hän tuli Kymin korjauspajalle apumie­heksi ja siirtyi myöhemmin viilaajan am­mattiin. Hänet tunnetaan innokkaana kalamiehenä ja niinpä hän oli mukana perustamassa paikkakunnalle kalastus­seuraa ja kuuluu vieläkin sen johtokun­taan.

TAUNO TOLVANEN

moottorien hoitaja Kymin sähköosastol­ta täyttää 60 vuotta 27. 4. Hän on syntynyt Kurkijoella. Sähkömiehen uran­sa hän aloitti Viipurin Kaasu ja Sähkö Oy:n palveluksessa. Sen jälkeen hän työskenteli Yhtyneet Paperitehtaat Oy:n palveluksessa Myllykoskella ja tuli v. 1933 sähköasentajaksi Kymin sähkö­osastolle. Oltuaan välillä vuoden Oy Strömbergin palveluksessa asentajana Voikkaan tehtailla hän tuli v. 1935 ta­kaisin Kymin sähköosastolle. Nykyisessä toimessaan hän on ollut v:sta 1936 läh­tien.

UUNO NYBERG

haihduttaja Kuusanniemen selluloosateh­taalta täyttää 60 vuotta 30. 4. Hän on syntynyt litissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1918 Voikkaan sahalle ja siirtyi v. 1932 Voikkaan höyryosastolle, jossa hän toimi lämmittäjänä vuoteen 1962. Sen jälkeen hän siirtyi Kuusanniemen

Arvi Nokkanen

selluloosatehtaal­la lämmittäjäksi. 3. 8. 1964 lähtien hän on toiminut haihdut­tajana. Kuntonsa ylläpitämiseksi hän harrastaa pyöräilyä.

TOIVO AHONEN

varamies Voikkaan paperitehtaal­ta täyt­tä 60 vuotta 6. 6. Hän on syntynyt Kuhmoisissa ja tuli yhtiön palvelukseen v. 1935 silinterimieheksi. V:sta 1943 lähtien hän on ollut nykyisessä tehtäväs­saan. Hän oli aikaisemmin innokas ur­heilija harrastaen yleisurheilua, hiihtoa ja erityisesti painia. Nykyisistä harras­tuksista mainittakoon shakki.

NILS ANDERSSON

ylikonemestari höyryosastolta täyttää 60 vuotta 15. 6. Hän on syntynyt Liljen­dahlissa. Yhtiön palvelukseen Kymin korjauspajalle hän tuli v. 1942. V. 1946 hän siirtyi Kymin höyryosastolle ylimes­tariksi.

EINARI VIRTANEN

työkaluviilaaja Voikkaan korjauspajalta täyttää 60 vuotta 22. 6. Hän on syntynyt Valkealassa ja tuli yhtiön palvelukseen v. 1920 Voikkaan korjauspajalle. Työs­kenneltään mm. jyräjä hän v. 1940 siirtyi työkaluosastolle. Hän on ottanut

Tauno Tolvanen

Uuno Nyberg

Nils Andersson

Einari Virtanen

Kalle Pasanen

Roope Peltoniemi

osaa julkiseen toimintaan niin yhtiön kuin kunnankin puitteissa. Yhtiön tuotantokomiteaan hän on kuulunut useaan otteeseen toimien mm. puheenjohtajana ja sihteerinä. Ammattiyhdistysliikkeessä hän on ollut mukana v:sta 1928 ollen nykyisin SAJ:n paikallisosaston puheenjohtaja. Kauppalanvaltuuston ja -hallituksen jäsen hän on ollut 25 vuoden ajan toimien v:sta 1951 kauppalanjohtajan varamiehenä. Myös liikuntatoiminta on saanut hänestä innokkaan tukijan ja on hän kuulunut mm. Voikkaan Viestin johtokuntaan ja työpaikka-urheilutoimikuntaan ja harrastaa edelleenkin kuntoliikuntaa. Ansiostaan eri aloilla hän on saanut useita ansiomerkkejä.

VILHO HARLIN

puuseppä Kymin rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 23. 6. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1932 Kymin rakennusosastolle, jossa hän on siitä lähtien työskennellyt.

FAINA MIKKONEN

työkalujen jakaja Voikkaan korjauspajalta täyttää 50 vuotta 20. 5. Hän on syntynyt Impilahdella ja tuli yhtiön palvelukseen Voikkaan korjauspajalle v. 1951 työkalujen jakajaksi. Vapaa-

aikoinaan hän on osallistunut Voikkaan Kaatuneiden omaiset ry:n toimintaan.

KALLE PASANEN

maataloustyöntekijä metsäosastolta täyttää 50 vuotta 20. 5. Hän on syntynyt Juvalle. Yhtiön palvelukseen hän tuli Eerolan kartanoon v. 1956.

ROOPE PELTONIEMI

voitelija Voikkaan puuhiomolta täyttää 50 vuotta 8. 6. Hän on syntynyt Jaalassa ja tuli yhtiön palvelukseen v. 1950 puiden latojaksi puuhiomolle. V. 1960 hän siirtyi Voikkaan paperitehtaalte voitelijaksi ja v. 1961 samanlaiseen työhön puuhiomolle. Hänet tunnetaan taitavana talonrakentajana. Rekolan alueelle tuleva omakotitalo, joka on melkein kokonaan omien käsien työtä, valmistunee merkkipäivään mennessä.

EBBA INKEROINEN

apunainen talousosastolta täyttää 50 vuotta 12. 6. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1962 talousosastolle.

VIKTOR SINDA

voitelija Kymin paperitehtaalte täyttää 50 vuotta 19. 6. Hän on syntynyt Suis-tamolla. Hän on työskennellyt useaan

otteeseen yhtiön metsäosastolla. V. 1951 hän siirtyi Kymin paperitehtaalte hylky-paperin jauhajaksi. Nykyisessä työssään hän on ollut v:sta 1952 lähtien.

LEO TUOMINEN

mestari Kymin paperitehtaalte täyttää 50 vuotta 20. 6. Hän on syntynyt Tampereella, jossa hän kävi myös teknillisen koulun vv. 1947—1949. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1955 mestariksi Kymin paperitehtaalte. Biljardi on ollut hänen harrastuksistaan ensi sijalla. Suomen mestaruuskilpailuissa v. 1959 hän oli kuudes ja viime vuonna hän voitti koko maata käsittävän ns. kultakellokilpailun.

JUANKOSKEN TEHDAS

BENJAM MALMIVUORI

talonmies täyttää 50 vuotta 22. 6. Hän on syntynyt Pitkärannassa. Nuorempana hän työskenteli Pitkäranta Oy:n palveluksessa toimien kesäisin leimapoikana ja myöhemmin lastaustöissä. Juantehtaan palvelukseen hän tuli v. 1940 ja toimi vaunujen purkajana. Tultuaan jatkosodasta hän aloitti työskentelyn puuhiomolla ja tehtaan muilla osastoilla. V:sta 1963 lähtien hän on hoitanut Juantehtaan konttorin talonmiehen toin-

Viktor Sinda

Leo Tuominen

Benjam Malmivuori

Uno Ekholm

Taavi Liukkonen

Arvo Ahola

ta. Varsinkin kesäisin kuluu vapaa-aika kotipuutarhan hoidossa.

HALLAN TEHTAAT

ENOK HÄMÄLÄINEN

palovartija täyttää 60 vuotta 28. 4. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensi kerran v. 1929 sahalle ja palveli siellä kaksi vuotta. V. 1932 hän tuli jälleen sahalle, josta siirtyi lautatarhalle tasaajaksi v. 1936 ja nimitettiin työnjohtajaksi v. 1952. Kuljetusosastolle työnjohtajaksi hän siirtyi v. 1963 ja nykyiseen tehtäväänsä vartijaksi v. 1964.

GÖSTA ANDERSEN

sähköasentaja sähkökorjauspajalta täyttää 50 vuotta 24. 6. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensi kerran v. 1929 lautatarhalle merkkipojaksi. V. 1934 hän tuli jälleen lautatarhalle keppien sorvajaksi. Sieltä hän siirtyi sahalle voitelijaksi v. 1940 ja vielä samana vuonna korjausmieheksi jalostustehtäälle, jossa hän palveli vuoteen 1942. Sähköasentajaksi korjauspajalle hän tuli v. 1951.

PENTTI EINIO

kehysseppien työssäjä sahalla täyttää 50 vuotta 25. 6. Hän on syntynyt

Kymissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensi kerran v. 1930 lautatarhalle merkkipojaksi. V:sta 1936 lähtien hän on ollut palveluksessa yhtäjaksoisesti ensin höyläämöllä erilaisissa tehtävissä vuoteen 1948, jolloin hän siirtyi tasaajaksi lautatarhalle. V. 1953 hän siirtyi sahalle kimpisahuriksi ja myöhemmin nykyiseen tehtäväänsä kehysseppien työssäjäksi.

METSÄOSASTO

UNO EKHOLM

piirityönjohtaja täyttää 60 vuotta 30. 5. syntymäpäivänsä Lapinjärvellä. Metsäosaston palvelukseen hän tuli v. 1948 nimitettynä piirityönjohtajaksi Uudenmaan hoitoalueen Lapinjärven piiriin, joka myöhemmin liitettiin Kymen hoitoalueeseen. Tätä tointa hän hoitaa edelleenkin. Hänen tehtäviinsä kuuluu metsäkauppatoiminta piirinsä alueella Lapinjärvellä ja eräissä sen lähipitäjissä sekä ostometsien ulosottoon liittyvien töiden valvonta puutavaran edelleenkuljetuksineen. Hänet tunnetaan ennen kaikkea taitavana ja joustavana ostomiehenä. Toiminta-alueensa perusteellisen tuntemuksen ja rehdin, huumorintajuksen luonteensa avulla hän on sa-

vuttanut luottamukselliset suhteet asiakaspiiriinsä ja ympäristöönsä. Hänen kykyjään on käytetty hyväksi monissa kunnallisissa luottamustehtävissä. Niinpä hän aikaisemmin toimi useita vuosia kotipitäjäänsä kunnanhallituksen puheenjohtajana.

TAAVI LIUKKONEN

vanhempi työnjohtaja täyttää 60 vuotta 11. 6. Mäntyharjussa. Hän on syntynyt Hirvensalmella ja tuli v. 1942 yhtiöme metsäosaston palvelukseen. Hän on toiminut Kymen hoitoalueen Honkitaipaleen ja Mäntyharjun piireissä päätehtävänä töiden valvonta tärkeällä uittopaikalla Pyhäkoskella, jonka kautta mm. Saimaan ylikuljetuspuut lasketaan Mäntyharjun pääväylään. Talvisin hän on osallistunut metsätöiden valvontaan yhtiön omissa ja myös ostometsissä. Hän on hoitanut tehtävänsä tunnollisesti ja antaumuksella sekä saavuttanut erikoisalallaan uittotyönjohtajana huomattavan kokemuksen. Vapaa-aikoinaan hän on innokas kalastuksen harrastaja.

VEIKKO OINONEN

alikonemestari täyttää 50 vuotta 5. 5. Mikkelin pitäjän Sairilassa. Hän on syntynyt Mikkelin maalaiskunnassa. V. 1938

Sulo Viljanen

Vilho Heino

Risto Juslin

Veikko Suokas

Sulo Terri

Aino Hatakka

hän tuli yhtiömme palvelukseen hinaaja-alus Halla XVII lämmittäjäksi ja on sen jälkeen palvellut eri aluksilla lämmittäjänä, koneapulaisena ja koneenhoitajana sekä alikonemestarikurssin v. 1943 suoritettuaan hinaaja-aluksen konemestarina. Talvisin hän on toiminut korjaus-työissä Saksalassa.

HÖGFORSIN TEHTAAT

HILMA VIRTANEN

konttorin siivoaja Heinolan tehtaalta täyttää 60 vuotta 26. 5. Hän on syntynyt Hartolassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1955.

ARVO AHOLA

konekaavaaja valimosta täyttää 60 vuotta 3. 6. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Tehtaan palvelukseen hän tuli valimoon v. 1937. Oltuaan pariin otteeseen välillä poissa hän palasi v. 1947 takaisin tehtaalle, missä nykyisin toimii kaavaajana ammevalimossa.

SULO VILJANEN

työnjohtaja valimosta täyttää 60 vuotta 16. 6. Hän on syntynyt Hollolassa. Valimomiehen ammatin hän oppi Lahden Rautateollisuus Oy:ssä. Hän on lisäksi toiminut mm. Oy Strömbergillä, Suomi-Valimossa ja Heinlahden Metallikonepajassa. V. 1936 hän tuli Salon Valimon metallivalimon esimieheksi ja 1946 Högforsin tehtaan vastaavan osaston työnjohtajaksi. Hän on tunnettu puutarha- ja kalamies. Mainittujen harrastusten lisäksi hän on ottanut innokkaasti osaa tehtaan Teknillisen Kerhon toimintaan sen johtotehtävissä.

VILHO HEINO

vuorotyönjohtaja Salon tehtaalta täyttää 50 vuotta 17. 4. Hän on syntynyt Mäntsälässä. Tehtaan palvelukseen hän tuli

v. 1938 malliviilaajaksi siirtyen myöhemmin koneasentajaksi messinkiventtiilipuolelle. Oltuaan välillä Valmet Oy:n Jyskän tehtaalla n. viisi vuotta sorvi-osaston työnjohtajana hän palasi jälleen yhtiön palvelukseen v. 1952 auto-maattisorvien asentajaksi. Siinä tehtävässä hän oli vuoteen 1960, jolloin hänet nimitettiin osaston vuorotyönjohtajaksi, missä toimesta hän on edelleenkin. Hänen vapaa-ajan harrastuksistaan on etusijalla palokuntatyö. Hän on toiminut n. 15 vuotta palokunnan konemiehenä ja saanut toiminnastaan mm. I luokan ansiomerkin. Nuorempana hän harrasti torvisoittoa ja urheiluharrastuksista on erityisesti mainittava hänen hyvät saavutuksensa hiihtoammunnassa. Vapaa-ehdoiseen maanpuolustustyöhön hän on myös aikoinaan osallistunut.

RISTO JUSLIN

rakennustyöntekijä rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 27. 4. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Ul. Tehtaan työhön hän tuli v. 1934. Hän on toiminut useaan otteeseen mm. liesiosastolla, konepajalla ja sisuosastolla. V:sta 1953 alkaen hän on toiminut työntekijänä rakennusosastolla.

JENNY HÄMÄLÄINEN

patterien siirtäjä Heinolan tehtaalta täyttää 50 vuotta 30. 4. Hän on syntynyt Sakkolassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1957 radiaattoriosastolle patterien sahaajaksi siirtyen myöhemmin nykyiseen ammattiinsa.

ALEKSANDRA VARJONORO

revolverisorvaaja Lahden tehtaalta täyttää 50 vuotta 6. 6. Hän on syntynyt Nuijamaalla. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1955.

VEIKKO SUOKAS

koetushitsaaja Heinolan tehtaalta täyttää 50 vuotta 12. 6. Hän on syntynyt

Räisälässä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1954.

SULO TERRI

asentaja sähköosastolta täyttää 50 vuotta 14. 6. Hän on syntynyt Lopella. Tehtaan valimoon hän tuli työhön v. 1941. V. 1950 hän siirtyi sähköosastolle asentajaksi.

AINO HATAKKA

konetyöntekijä Heinolan tehtaalta täyttää 50 vuotta 17. 6. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä Karjalan Kannaksella ja tuli yhtiön palvelukseen v. 1957.

Manan majoille

Maaliskuun 30 pnä kuoli kotonaan ostopäällikkö Veikko Armas Pylvänäinen Heinolasta. Hän oli syntynyt 18. 12. 1918 Lahdessa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1946 Lahden tehtaalle, jossa hän hoiti myynti- ja osto-tehtäviä. Heinolan tehtaalle hän siirtyi v. 1954 ja toimi ostopäällikkönä ottaen osaa myös myyntitehtäviin. Lahdessa ja Heinolassa hän osallistui aktiivisesti urheilu- ja yhdistystoimintaan. Hän oli mm. I luokan mäkivuomari. Aikoinaan hän kuului maamme eturivin mäenlaskijoihin ollen I luokan mäkihyppääjä. V. 1936 hän voitti nuorten mäenlaskun Salpausselällä. Ansioistaan mäki-voimarina hänelle myönnettiin Suomen Hiihtoliiton ansiomerkki. Hän toimi myös Heinolan Avantouimarien puheenjohtajana ja kuului yhdistyksen perustajajäseniin. Hän oli Heinolan Lionsklubin ja Reserviupseerikerhon jäsen. Upseerina hän otti osaa molempiin sotiin. Poismennyttä jäivät lähinnä kaipaamaan puoliso ja kaksi lasta.

Veikko Pylvänäinen

AMMATTIKOULUN JUHLA- VUODEN STIPENDIT

Ylläolevassa kuvassa on menossa mieluista tapausta, kuten iloisista ilmeistäkin arvata saattaa. Yhtiön ammattikoulun johtokunnan puheenjohtaja, varatuomari Robert Brotherus (oik.) ojentaa 1 000 markan suuruisen shekin Jorma Virtaselle ja samanlainen arvopaperi on jo Ossi Mynttisen kädessä.

Yhtiön ammattikoulun juhlavuoden stipendit jaettiin tänä keväänä toisen kerran. Kuten muistettaneen, yhtiö päätti ammattikoulun 50-vuotisjuhlien yhteydessä viime vuoden helmikuussa perustaa kaksi 1 000 markan suuruisia stipendiä. Ne jae-

taan vuosittain hakemuksen perusteella sellaisille ammattikoulun paperi- tai selluloosalinjan menestyksellisesti suorittaneille entisille oppilaille, jotka jatkavat opintojaan paperi- tai selluloosa-alalla teknillisissä oppilaitoksissa.

Ammattikoulun kasvatit Jorma Virtanen sekä Ossi Mynttinen ovat ammattikoulussa suorittaneet myös työteknillisen kurssin ja käyvät parhaillaan Valkeakosken teknillistä koulua. Opinnot alkavat olla jo voiton puolella, sillä kumpikin valmistuu teknikoksi tänä keväänä. Opinnot ovat sujuneet hyvin ja varmaan nämä stipendit antavat lisävoimia tulokselliseen loppuriuhtaisuun. Onneksi olkoon.

Jatkoa sivulta 13

Koska esineistöä ei ole voitu kokonaisuutena asettaa esille, on se jaettu kahtia. Huomattava osa asianmukaisesti kunnostettuna on löytänyt sijansa Voikkaan virkamiesklubilla. Tämä Selim Lindqvistin piirtämä linnamainen rakennus tarjoaakin tällaisille tyylihuonekaluille luontevan ympäristön. Ei ole syntynyt museomaista tuntua, vaan vanhat tyylihuonekalut tuntuvat hyvin viihtyvän paksujen tiili-seinien sisällä.

Toinen osa irtaimistosta, mm. Nynäsin kartanon suuren salongin biedermeier-kalusto, on nyttemmin tallennettu Heinolan kaupungin museoon. Heinolassa on viime vuosina virinnyt voimakas kotiseutu- ja museoharrastus. Sen tuloksena on kaupungin vanha pappila äskettäin sisustettu museoksi, ja koska sinne toivottiin myös Nynäsin kartanon esineistöä, on yhtiö täten tahtonut olla edesauttamassa Heinolan kaupungin museoharrastuksia.

Nynäsin kartanon menneisyys on kaivettu esiin unohduksestaan. Niin Voikkaan klubille sijoitetut huonekalut kuin Heinolan museon Nynäsille omistama näyttelyhuone kertovat kauniilla tavalla menneestä kartanokulttuurista ja sen vaa-linnasta.

Voikkaan voitokkaat hiihtäjät ja heidän rouvansa

Voikkaan tehtaan voitokkaat hiihtäjät esiintyvät useaan kertaan tämän lehden palstoilla. Mutta pannaanpa tähän vielä yksi kuva, jossa hiihtäjien rouvatkin ovat mukana. Kuva on tilaisuudesta, joka pidettiin apulaisisännöitsijä Magnus Wangelin kotona ja jossa jaettiin Kymenlaakson Viestin palkintosaa-lis sekä plaketit. Tilaisuuden isäntä toinen vasemmalta ja rva Wangel edessä keskellä.

Toimituksen tuolilta

Tämän talven hiihdot on hiihdeltä ja alkavatpa jäätkin käydä pilkki-
miesten alla hauraksi. Varsinkin
kun nämä talvionkijat ovat kairan-
neet järvien ja merenlahtien jää-
peitteisiin laskemattoman määrän
avantoja.

Pilkkiminen on ollut jo vuosi-
kausia huudossa, mutta tänä tal-
vena on taidettu lyödä kaikki edel-
listen talvien ennätykset. Kalakil-
pailuja on harrastettu ennenkin,
mutta nyt niistä on tullut muoti-
villitys. Vai mitä sanotte, kun tu-
hatkunta miestä ilmoittautuu sa-
maan pilkkikilpailuun, maksaa kal-
liin osanottomaksun, esittää kala-
poliisille kalastuskorttinsa, alistuu
repu ja ruumiin tarkastukseen ja
lähtölaukauksen pamahdettua rien-
tää jälle ensimmäistä avantoa kai-
raamaan.

Ja kun ei tärppää — 'naputtajal-
le' se on tuiki tuttua — niin kala-
miehen vaistolla suunnataan toi-
saanne ja porataan toinen, kolmas
ja ties lopulta kuinka mones reikä.
Manataan kalajumalat avuksi, ol-
laan kuin kohtalon armoilla. Lopul-
ta sietämättömän jännityksen kat-
kaisee loppulaukaus. Siima kela-
taan, varusteet kootaan ja arvosaalis
vaikkapa vain muutaman tintin
suuruinen viedään punnituspaikalle.
Siellä lasketaan kalat ja punnitaan.
Viedään kirjoihin gramman tark-
kuudella, merkitään tuloluetteloi-
hin ja useissa tapauksissa pannaan
onkimiesten nimet ja saaliit ihan
sanomalehtiin.

Siihen loppuivat kalamiesten ka-
lavaleet. Ei vielä vuosienkaan pääs-
tä uskalla ruveta saaliita suuren-
telemaan. Kalakaveri avaa kalas-
tusarkistonsa ja kaivaa sieltä tal-
lettamansa kilpailutulokset: neljä

ahvenentinttiä ja kolme hieman
kookkaampaa särkeä, yhteispaino
325 grammaa. Ei siinä kannata levi-
tellä käsiään, korkeintaan vaak-
saansa.

Suomen kansalla on sammumaton
rakkaus kilpailuihin, pussijuoksus-
ta ja pullansyönnistä maratoniin,
iskelmälaulusta pilkkiongintaan.
Syntyy erikoisia järjestelmiä, tark-
koja pistelaskutapoja, eriskummal-
lisia sääntöjä, uusia merkillisiä
sanoja ja lyhennyksiä, joista sivul-
linen ei ymmärrä yhtään mitään.

Entä palkinnot! Televisioita, jää-
kaappeja, pesukoneita, perämootto-
reita, Välimeren matkoja ja tie-
tenkin autoja ja traktoreita. Taisi
olla auto päävoittona niissäkin
onkikilpailuissa, missä tuhannen
miehen voimalla ja taidolla koe-
tettiin muutamassa tunnissa tyh-
jentää järvi kaloista.

Kannattavat kuulemma tuollaiset
kilpailut. Osanottomaksu on pari-
kymppiä mieheltä. Rahat kerää ka-
lastuskunta. Osa niistä menee pal-
kintoihin ja lopuilla ostetaan kalan-
poikasia ja istutetaan siihen tyh-
jäksi ongittuun järveen. Selvityk-
seksi vielä mainittakoon, ettei kil-
pailijoiden tarvitse luovuttaa saa-
liitaan kalastuskunnalle vaan saa-
vat ne pitää omanaan.

*

Nyt ovat jo kiihkeimmät pilkki-
miehet tarttuneet kynään ja aiko-
vat antaa allekirjoittaneelle oikein
isän kädestä. Rauhoittukaa, hyvät
ystävät! Kyllä pilkkiminen on hyvä
harrastus. Mikäpä olisi tehtaalaisel-
le suositeltavampaa kuin päivän pi-
tuinen oleskelu raittiissa ilmassa
järven jäällä, reipasta liikuntaa an-
tava jään kairaaminen ja antaahan
se onkiminenkin jotain. Jos ei ka-
laa niin ainakin jonkinlaista pojan-
mieltä. Ja se tietää hyvää tuulta,
huolien karistamista. Ja jos sattuu
saaman myös kalaa, niin on tuliai-
siakin kotiin tuotavaksi. Pitäisihän
sitä kotiväelle osoittaa myös kii-

tollisuuttaan, kun on saanut iki-
oman vapaapäivän ja saa viettää
sen mieliharrasteensa parissa.

*

Mutta emme kokonaan aio panna
leikiksi sitä, mitä edellä sanoimme.
Mielestämme moiset kalastuskilpai-
lut ja osanottomaksujen keräilyt vi-
vahtavat humpuukilta. Seuraottelut
ovat erikseen, mutta tuollainen ra-
hankeruu toisten herkkää mielen-
laatua hyväksi käyttäen ei ole pai-
kallaan.

Onneksi se ei ole sentään POPia.
Jaa — että mitä se on? Hyvät
ystävät, emme likimainkaan tar-
koin tiedä itseään, mitä se on,
mutta popista puhutaan aina silloin
kun tapahtuu jotakin hullunkurisen
epätavallista. Ja varsinkin silloin
kun ollaan oikein irti maasta ja
heitetään kaikki totunnaiset asen-
teet nurkkaan, annetaan tukan
valua hartioille, ylipäänsä hullaan-
nutaan.

Hyvät ystävät! Ei ole popista pu-
huminen nykyisin tyhjää puhetta.
Sitä tulee radiosta ja televisiosta,
lehtien ja viikkolukemistojen si-
vuilta, estradaeilta ja katuja var-
silta. Se tulee häikäilemättä vas-
taasi, vaikka yrität ummistaa sil-
mäsi ja tuketa korvasi. Tunnet olosi
kurjaksi ja onnettomaksi, kun et
kykene seuraamaan edistystä ja
kehitystä. Olet vanhanaikainen,
olet fossiili. Et ymmärrä uuden ajan
kieltä, etkä sen vapauttavaa sano-
maa. Olet jäänyt auttamattomasti
jälkeen. Olet pudonnut kärryiltä.

Parasta onkin silloin mielipahan-
sa häivyttämiseksi lähteä lenkille
tai järven jäälle navaria kiertämään
ja onkea naputtelemaan. Siellä tun-
net itsesi onnelliseksi. Saat pitää
vanhanaikaiset mielipiteesi. Siellä
maailma näyttää kulkevan vanhaa
totuttua rataansa. Se ei ole uusien
profeettojen maailma, mutta sen
sijaan Sinun maailmasi.

T u o m o

